

MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A tevékenység célja: a gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését. Cél továbbá a gyermekek együttműködésének, szervező képességének fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladata:

- A különböző típusú munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása.
- A munkaeszközök használatának megtanítása.

A KÜLÖNBÖZŐ TIPUSÚ MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK TERVEZÉSE, AZOK FELTÉTELEINEK BIZTOSÍTÁSA

Az óvodások munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért, majd a közösségért végzik. Kezdetben az óvodapedagógus segítségével, később teljesen önállóan, öntevékenyen. Az óvodapedagógus mindegyik munkafajtánál mintát ad az eszközök, fogások, s azok sorrendiségének megismeréséhez. Úgy segít a gyermekeknek, hogy minél többször át tudják élni a munka örömét, a célért vállalt erőfeszítés szépségét, nehézségét. Az óvodapedagógus értékelése legyen buzdító, megerősítő, hogy a gyermekekben pozitív viszony alakuljon ki a rendszeres munkavégzéshez. A 3-4 éves gyermekek az óvodapedagógust figyelve részt vesznek a növények, állatok gondozásában, etetésében. A kerti munkában követik a termések, falevelek elszállítását, a nagycsoportosok veteményezését, a növények locsolását, közreműködnek az érett gyümölcsök összeszedésében stb. A 4-5 éves gyermekek közösségi kapcsolatát jól fejleszti a felelősi munka, amit akkor célszerű bevezetni, ha a gyermekek készségszinten ismerik a munkafolyamat menetét, fogásait. E program megerősíti a közösségért végzett munka fontosságát, amit az étkezési feladatok elvégzéséhez és egyéb munkafajtákhoz is ajánlunk (a művészeti sarkok rendezése, mosdófelelős, öltözőfelelős, asztalfelelős, virágok gondozása...).

Az óvodapedagógus megtervezi az egyéni megbízások lehetőségeit, pl. információk közvetítése, kisebbek segítése az öltözködésben, *ajándékkészítés a kicsiknek*, az óvoda dolgozóinak, a jeles napok, rendezvények előkészítése stb. Lehetőséget adunk a gyermekeknek a növény- és állatgondozásra. A gyermekek működjenek közre *az elősarok gondozásában*, a szobanövények átültetésében, a virágoskert megtervezésében és ápolásában, *az óvodaudvar tisztán tartásában*: pl. a fű gondozásában, az avar összegyűjtésében, öntözésben, a veteményeskerti munkában. Az óvodapedagógus segítségével a gyermekeknek lehetőséget biztosítunk az akvárium, terrárium és madáretető gondozására.

Az 5-6-7 éves óvodások önállóan végzik a felelősi munkát a csoportban kialakított szokásrend szerint. Közösén döntenek el a munka megosztását. Ízlésesen, esztétikusan terítenek. Étkezés után a szokásrendnek megfelelően, mindent a helyére tesznek. Felseprik a morzsákat, feltörlik az asztal környékét. Önállóan végeznek *környezetszépítő munkát, játéktisztítást*, mosást, szárítást, egyszerű javításokat, polcok lemosását, vitaminsaláták készítését.

Rendszeresen segíthetnek a kicsik öltöztetésében, meglepetéseket készíthetnek nekik. Úgy irányítjuk a *növénygondozást*, hogy a gyermekek minél több műveletet önállóan el tudjanak végezni. A kerti szerszámokat önállóan használják, gondozzák. Minden évszakban segítenek a *járdák, utak tisztításában*. A növények gondozását a magvetéstől a termések összegyűjtéséig együtt tervezik és végzik a felnőttekkel.

A MUNKAJELLEGŰ ESZKÖZÖK HASZNÁLATÁNAK MEGTANÍTÁSA

Megismertetjük a gyermekekkel minden munkajellegű tevékenység bevezetésekor, hogy az eszközökkel hogyan kell bánni. Segítünk abban, hogy a munkaeszközök használatát a gyermekek megtanulhassák. Ezt nagymértékben segíthetjük azzal, ha minden munkajellegű tevékenységnek kialakítjuk a szokásrendjét. Felhívjuk a gyermekek figyelmét a munkaeszközzel kapcsolatos baleset védelem

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.
- Örülnek, ha a kötelességüket teljesítik.
- Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére.
- Szívesen közreműködnek a növények és állatok gondozásában.
- Az eszközöket rendeltetésszerűen használják.

TEVÉKENYSÉGBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

Hisszük, hogy olyan tanulást támogató környezetet kell teremtenünk, melyben érvényesül a szabad játék, a játékosság.

- A gyerekek fejlesztése tevékenységek által, tevékenységeken keresztül történik, amely a teljes óvodai életet kitölti.
- A gyerekek fizikai és pszichés szükségleteinek ismerete elősegíti, hogy felszínre kerüljenek a gyerekek belső késztetései, melyek a tevékenységekben megvalósuló tanulás feltételei.
- Az óvodapedagógus elfogadó, érzelmi biztonságot nyújtó, motiváló, támogató, megerősítő személyisége példaértékű a gyermeki motiválhatóság, a tanulás iránti vágy felkeltésében, fenntartásában.
- Az óvodán belüli és kívüli, valamint a hozott ismeretek egyensúlyának megteremtése nevelőmunkánk alapja a gyerekek tanulásának támogatásában.
- A társadalom, az oktatásban bekövetkezett változások egyre korszerűbb óvodapedagógiai módszerek alkalmazását teszik szükségessé.
- Az életkori és egyéni sajátosságokat figyelembe vevő tanulási helyzetek kialakítása nagyfokú tudatosságot, szervezőkészséget, következetességet és más attitűdök sokaságát kívánja meg az óvodapedagógustól. Óvodánkban a tanulás folyamatosan jelen van, tervezett és spontán formája az egész napot áthatja. Törekszünk a minél több érzékszervvel megvalósuló tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítására
- Tervezésünket a komplexitásra törekvés jellemzi, kiindulópontja legtöbbször a „Külső világ tevékeny megismerésének” témája.

- A heti rendben rögzített tevékenységi forma az aznapi hangsúlyt jelzi ebben a folyamatban.
- Az óvodában az érzelmi megközelítésű, saját és közös élményen alapuló tanulást tartjuk a legeredményesebbnek, melynek során a gyermek játéka minden külső kényszertől mentes.

Célunk:

- Az óvodás gyerek képességeinek fejlesztése, tapasztalatának bővítése, rendezése.
- A gyermekek személyiségének, kompetenciáinak fejlesztése, olyan attitűdök erősítése, melyek képessé teszik őket az élethosszig tartó tanulásra.
- Olyan ösztönző környezet, körülmények és tanulási helyzet biztosítása, mely párosul az óvodapedagógus megértő, elfogadó, segítő, bátorító támogatásával.
- Olyan szintű ismeretek nyújtása, képességek kialakítása és fejlesztése, mely igazodik a gyerekek életkorához, egyéni képességeihez, érési üteméhez.
- Az ismeretek adekvát alkalmazására való felkészítés a szabad játék és a tanulás összhangjának megteremtésével.
- Az ismeretetlen iránti érdeklődési kedv felkeltése, fenntartása, a megismerés vágyának kialakítása.
- Alapvető magatartási és viselkedésbeli normák kialakítása és fejlesztése a szociális tanulásban rejlő lehetőségek kihasználásával, a közösségi kapcsolatok erősítésével. (társakra figyelés, egyezkedés, közös munka, alkotás örömeinek megéreztetése)
- Sikerélmények biztosításával a gyerekek én-képének fejlesztése, önbizalmának erősítése, gátlásaik oldása.
- Fokozatosan váljanak képessé az önállóságra, az egyéni véleményalkotásra, a problémamegoldó gondolkodásra, a kitartó munkára.
- A kognitív képességek terén mutatókozó egyéni eltérések csökkentése, kompenzálása.
- A gyermek domináns jellemzőinek ismeretében intézményünkben nagy hangsúlyt fektetünk a gyerekek motiválhatóságának megismerésére, mely az eredményes motiváció szubjektív feltételét jelenti.

A tanulási folyamatra befolyással bíró elemek koherens figyelembevételével:

- Genetikai adottságok, szociális, testi és pszichés érettség.
- Eltérő szociokulturális háttér.
- A családból hozott tapasztalatok, ismeretek, szokások, normák.
- Intézményünk lehetőségei, hagyományai, beintegrálható népszokások.
- Objektív és szubjektív tényezők.
- Képesség béli különbségek, motoros, szociális, értelmi és kommunikációs motiválhatóság.

Feladatunk:

- Változatos tevékenységek, megtapasztalások biztosításával, felkelteni a gyermekekben az önálló tapasztalatszerzésre, felfedezésekre, kipróbálásokra, gyakorlati problémamegoldásokra irányuló törekvéseket, igényeket. (a képességek terén mutatókozó egyéni eltérések csökkentése, kompenzálása).
- Játékos, spontán helyzetek kihasználása.

- Elmélyült tevékenységekhez szükséges nyugodt, kommunikációs légkör, tanulást támogató környezet biztosítása, rugalmas, a gyermeki igényekhez, szerepekhez igazodó szervezési formákkal. (eszközök mozgatása, tér betöltése)
- Kooperatív, mikro csoportos munkaformák, páros feladat megoldások alkalmazásával a tevékenységek tempójának, idejének, módszereinek szükség szerinti rugalmas megválasztása, módosítása.
- Az együttműködés, az egymás közötti kommunikáció elősegítése. A változatos munkaformák alkalmazásával, a gyermekek önellenőrzésének, önértékelésének elő segítése.
- Életkorokhoz, egyéni képességekhez igazodó, tanulást támogató eszközök, félkész játékok biztosítása.
- Személyre szabott, pozitív, támogató jellegű értékeléssel a gyermeki személyiség kibontakoztatása. Értékeléshez társuló változatos kifejezőmód használata.
- A kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő gyermekek felismerése, segítség kérése a fejlesztésre kompetens szakemberektől.
- A technika világában való tájékozódás elősegítésére, az információszerzés lehetőségeinek bemutatására, önálló tapasztalatszerzésre, a megismerés igényének kialakítására, a digitális segédanyagok, az infokommunikációs eszközök használata.
- Korszerű óvodapedagógiai módszerek megismerése és alkalmazása, egyéni és életkori sajátosságokhoz, csoportprofilhoz igazodó motivációs kulcsingerek megismerése, alkalmazása.
- A folyamatban lévő játék tiszteletben tartása.
- Tanulási zavarok, részképeség lemaradások időben történő kiszűrése, szükség esetén megfelelő szakemberhez irányítás.

A tanulás lehetséges formái:

- Utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása.
- Spontán játékos tapasztalatszerzés.
- Gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.
- Tevékenykedés és szóbeliség összekapcsolása.
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés, (az óvodapedagógus által teremtett játékos tanulási helyzet, melyben jól érvényesül a gyermek igénye és szükséglete.).
- Gyakorlati probléma- és feladatmegoldás a tevékenységek során.
- Óvónő által indított tevékenységek A mozgás szervezése valamennyi korosztály számára kötelező jellegű, heti egy alkalommal, együttes foglalkoztatási formában történik.
- A szervezeten irányított mozgásos tevékenységeket napi rendszerességgel végezzük, megvalósítása lehetőség szerint a szabad levegőn történik.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére:

- Nyitott, érdeklődő szemlélet, tudásvágy jellemzi.
- Képes a felnőttekkel, társaival fokozatosan kialakuló együttműködésre, kapcsolatteremtésre, egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni.
- Kialakul a korának, képességének megfelelő feladattudata.

- Az örömteli, változatos tevékenységekkel, tapasztalatszerzésekkel eljut az önismeret, az önmegvalósítás, önérvényesítés formáinak egy magasabb szintjére.
- Önálló megfigyeléseket, kutatásokat végez, mellyel problémahelyzetek megoldására törekszik.
- Képesse válik a figyelemösszpontosításra, a figyelem tartalma és terjedelme növekszik.
- Jártasságaik, készségeik, képességeik kialakultak, melyek révén az érzelmileg motivált cselekvő-szemléletes és képi gondolkodási szint mellett, az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

A gyermek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, szociális hátrányok enyhítését segítő feladatok, tevékenységek:

- A háború Magyarországra is kihatással van. Nagy számban érkeznek menekültek a városba is. Óvodánk 2022.április óta több Ukrán gyermek nevelését is ellátja. Kiemelten fontos feladatunknak tekintjük az érintett családok segítségét, figyelemmel kísérését.
- Együttműködünk a Fonyódi Járás Szociális, Család- és Gyermekjóléti központtal- szociális segítő bevonásával.

Célunk:

- Rendszeres óvodába járás, igazolatlan hiányzások minimalizálása.
- Válganak megfelelő időben iskolaéretté.
- Tehetségcsírák felismerése, gondozása, kibontakoztatása.
- A képességbeni lemaradások csökkentése.

Feladatunk:

- Gyermekek képességeinek felmérése.
- Egyénre szabott, differenciált felzárkóztató fejlesztés, támogató értékelés.
- Szükség esetén szakemberek (logopédus, pszichológus, fejlesztőpedagógus, szurdopedagógus) bevonása.
- Gyermek fejlődésének nyomon követése.
- Tehetséggondozó csoportok működtetése.
- Folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel.
- Az egyenlő esélyek biztosítása.

IX. *A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI
FEJLESZTÉSE, FEJLŐDÉSÜK ELŐSEGÍTÉSE*

KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEK

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai
nevelésében

Az alapdokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek. Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Az Irányelv célja

Az Irányelv célja, hogy a nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek. Annak biztosítását szolgálja, hogy

- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,
- az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs célú foglalkozások programjai váljanak az óvodák nevelési programjainak tartalmi elemeivé.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi óvodában történő együttnevelés – az illetékes szakértői bizottság szakértői véleményének figyelembevételével – minden esetben egyéni döntést igényel a gyerek szükségletei szerint.

Sajátos nevelést igénylő gyermek (SNI)

Sajátos nevelési igényű gyermek Sajátos nevelési igényű gyermek az, aki a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján: annak minősül. Intézményünkben, a törvényi előírásoknak megfelelően szakvélemények alapján a gyermekekkel problémájuknak megfelelően szakember, gyógypedagógus, gyógytornász, szurdopedagógus, logopédus stb. foglalkozik, a vizsgálóbizottság által meghatározott időkeretben. A gyermekekkel külön foglalkozó szakemberek a fogyatékoságnak megfelelő

speciális fejlesztő program, terv alapján, amely a sajátos nevelési igényből fakadó hátrányok csökkenését szolgálja. Amennyiben a gyermek az óvodai felvétele után válik SNI - vé, az óvoda segít felvenni a kapcsolatot azokkal a társintézményekkel, amelyek a gyermek minél hatékonyabb fejlődését segíteni képesek. Óvodánk vegyes életkorú csoportjai és a homogén csoportunk természetesebb körülmények között biztosítják az életkor és fejlettségi szint közötti különbségek toleránsabb fejlesztését.

Intézményünk alapító okirata szerint az óvodai nevelés mellett ellátandó tevékenységünk a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése. A szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye alapján a *sajátos nevelési igényű* gyermekek közül az alább felsoroltak integrált óvodai nevelésé látjuk el:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényben és vonatkozó egyéb jogszabályokban foglaltak szerinti óvodai nevelés és a többi gyermekkel együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése oktatása. A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelése (azon sajátos nevelési igényű gyermekek, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján beszéd fogyatékos, enyhén értelmi fogyatékos, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható mozgásszervi fogyatékos, érzékszervi-hallássérült sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése (azon sajátos nevelési igényű, mozgásszervi fogyatékos gyermekek nevelése, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján a többi gyermekkel integrált formában történő együttnevelése, utazó gyógypedagógus, terapeuta, szurdopedagógus segítségének igénybevételel történik).

A *sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének célja*, hogy a művészeti nevelés eszközeivel a gyermek saját képességrendszerében fejlődést mutasson, az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődési üteméhez, fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg, és a speciális óvodai nevelés-fejlesztés a gyermeket ne terhelje túl.

A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. Programunk minden tevékenységében megpróbál a pedagógiai asszisztensek aktív közreműködésével alkalmazkodni a sérült gyermekekhez.

A fejlesztést minden esetben meghatározza a fogyatékoság típusa, súlyossága. Megkezdése előtt felderítjük a fogyatékoság kialakulásának, diagnosztizálásának és az eddigi ellátás megkezdésének idejét, módját. Figyelembe vesszük a gyermek képességeit, készségeit, pszichés és egészségi állapotát, esetleges rehabilitációs műtétjeit, kognitív funkcióit és meglévő ismereteit. Mindezek alapján a fejlesztés magában foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis (tapintásos) mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek fejlesztését. Az egyes fogyatékosági típusok függvényében más-más terület kap hangsúlyt.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A nevelés-fejlesztés biztosítása a fogyatékoság típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező *szakemberekkel* (gyógypedagógus, pszichológus, mozgásfejlesztő, orvos, szurdopedagógus) együttműködve.
- Sérült gyermeket elfogadó környezet megteremtése.

Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek:

Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, akinek egészségügyi ellátása szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, a harminchat nevelési napot várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben nem tud részt venni, óvodakötelezettségét nem tudja teljesíteni. Ha a tartós gyógykezelés alatt álló gyermek megkapja az óvodai foglalkozáson való részvétel alóli felmentést, a csoport óvodapedagógusai a szülőt, igény szerint személyes vagy online formában történő tanácsadással, konzultációval segítik a gyermek fejlesztésében, lelki egészségének megerősítésében. A gyermek gyógyulása után, a közösségbe való visszatérést, beilleszkedést pedagógiai módszerekkel támogatják.

A NEVELÉS – FEJLESZTÉS BIZTOSÍTÁSA A FOGYATÉKOSSÁG TÍPUSÁHOZ IGAZODÓ SZAKKÉPZETTSÉGGEL RENDELKEZŐ SZAKEMBERREL EGYÜTTMŰKÖDVE

A sérült gyermek nevelésének, fejlesztésének alapja a szakértői bizottság szakvéleménye. Annak érdekében, hogy a fejlesztést optimális körülmények között tudjuk végezni, minden esetben szükség van a fogyatékoság típusához igazodó szakember segítségére. Ehhez a személyi feltételt biztosítani kell. A sérült gyermek fejlesztése gyógypedagógiai kompetencia. A sajátos nevelési igény a szokásos nevelőmunkától eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő, fejlesztő, korrekciós és terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását kívánják meg az óvodapedagógus részéről is.

Az egyéni fejlesztési tervet a Fejldésnaplóban vezetjük. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus vagy a fogyatékoság típusára képzett szakember segítsége szükséges. Közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, sajátos teendőink ellátásának tervezésére, folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez.

A gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakember az együttműködés során:

- *Segíti* a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását.
- *Javaslatot tesz* gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására.
- *Segítséget nyújt* a szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzés lehetőségéről.
- *Együttműködik* az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait.
- *Kapcsolatot tart* a szülővel a fejlesztés sikerességét szolgáló ismeretek, tanácsok átadásával.

Közös feladatok:

- A testi, érzékszervi, pszichés, beszéd fogyatékoságból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása.
- A meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében.
- A különféle funkciók egyensúlyának kialakítása.

- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- A fejlesztés rövid távú céljait minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai-, orvosi-, pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni.

A SÉRÜLT GYERMEKEKET ELFOGADÓ KÖRNYEZET MEGTEREMTÉSE

A sajátos nevelési igényű gyermekek közösségbe történő beilleszkedését elősegíti a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelés. Az együttneveléssel többet vállal intézményünk: magasabb értéket teremtünk meg. A nevelőmunka során arra törekszünk, hogy elfogadó, az eredményeket értékelő környezetet alakítsunk ki. Külön figyelmet fordítunk arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

A GYERMEKEK IRÁNTI ELVÁRÁSOK FELMÉRÉSE, MEGHATÁROZÁSA

A gyermek iránti elvárásunkat fogyatékoságának jellege, súlyosságának mértéke alapján alakítjuk ki. A gyermek terhelhetőségét biológiai állapota, az esetlegesen társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

Az ehhez szükséges pedagógiai feltételek:

- A sérülés-specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása.
- A segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés.
- A kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével.
- Annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes.
- Rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához.
- Az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sérült gyermek családjával.
- A szülők tájékoztatása a tekintetben, hogy a gyermek az óvodai élet egyes tevékenységeiben milyen mértékben képes részt venni.
- Információ bekérése a szülőktől a gyermek orvosi és egyéb kezeléseiről, a vizsgálatok eredményeiről, speciális eszközök használatáról.
- Amennyiben a gyermek fogyatékosága miatt nem képes beilleszkedni az óvodai életbe (szobatisztaság, elemi önkiszolgálás, kommunikáció stb.), mielőbbi felülvizsgálatát.

Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedése, fejlődése, az együtt haladás lehetősége tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbiak szolgálják:

- Az együttnevelés megvalósításában érvényesül a sérülés-specifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülés-specifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.
- A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus.
- Egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz.
- A foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti a gyermek fejlődésének elemzése alapján.

Szükség esetén:

- Eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja.
- Egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres.
- Alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez.
- Együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus, mozgásfejlesztő.
- Logopédus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

ÉRZÉKSZERVI, HALLÁSSÉRÜLT GYERMEK

A hallássérülés a hangerő, ill. a hangmagasság csökkent, ill. hiányos érzékelésében mutatkozik meg. Megemelkedik a hallásküszöb, azaz az egyén csak a nagyobb hangerejű hangokat hallja meg. A hangerő érzékelése szempontjából a következő kategóriák állíthatók fel: - 25 – 40 dB enyhe nagyot hallás - 40 – 60 dB közepes nagyot hallás - 60 – 90 dB súlyos nagyot hallás - 90 – 110 dB átmeneti sáv a súlyos nagyot hallás és a siketség között. - 110 dB felett siketség. A hangokat a hallókészülék felerősítve juttatja a fülhöz. A megfelelően kiválasztott és beállított hallókészülékkel ellátott nagyot halló gyermeknél (30-90 dB) általában megindul a természetes beszédfejlődés. A beszédelfogásban elsősorban a megmaradt hallásra, ill. a szájról olvasásra támaszkodik a gyermek. A hallássérülés legsúlyosabban a beszédet és a nyelv kialakulását, kibontakozását érinti. Torzul a kiejtés, a szókincs a hallássérülés fokával fordított arányban áll, gyakoriak a grammatikai hibák. Az óvodapedagógustól ez kezdetben megkívánja a gyermekkel szembefordulást és az artikuláltabb, lassúbb beszédtempót. A többségi gyerekekkel játssza el milyen az, ha nem hall. Így érzi át, milyen érzés ez a nagyothalló gyermeknek.

Mozgás

- Speciális feladatot nem igényel az óvodapedagógustól.
- Mozgástevékenység során az egyensúlyfejlesztésre fektessen nagyobb hangsúlyt.
- A tornagyakorlatokat párhuzamosan mutassa és verbálisan is közölje.

Verselés, mesélés

- Az óvodapedagógus legyen beszédmodell – minta a gyermek számára.
- Türelemmel hallgassa végig a gyermek mondanivalóját.
- A szavakat, kijelentéseket, egyszerű mondatokat azonosítsa képekkel.
- Gyakorolja a képolvasást.
- Tanuljon egyszerű nyelvtörőket.
- Használjon metakommunikációs és nonverbális jelzéseket.
- Az óvodapedagógus adjon különböző lehetőséget a szimbolikus-szerepjátékokra.

A külső világ tevékeny megismerése

Az óvodapedagógus különleges feladata a környezet megismertetésére, megszerettetésére a minél több tapasztalatszerzés lehetőségének biztosítása. A megfoghatatlan elvont dolgokat próbálja meg elmagyarázni.

Matematikai gondolkodás

- Az óvodapedagógus vegye figyelembe a nagyothallásból és a nyelvi kifejezésből adódó nehézségeket.
- Győződjünk meg mindig arról, hogy a gyermek jól hallotta, ill. értette az elhangzott feladatot.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

- Az óvodapedagógus feladata ezen a területen megegyezik a többségi gyermekével.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

- Az óvodapedagógus minél több alkalmat teremtsen az éneklésre, ritmusfejlesztésre, zenehallgatásra. - Játsszanak a magas-mély hangok, zörejek felismerésével.
- Dalos játékok, (bújócska hangadással) segítségével spontán fejleszthető az irányhallás.
- Érzelmi-akarati élet, társas kapcsolatok alakulása, szocializáció A hallássérülés miatt előfordulhat a személyiség kedvezőtlen irányba való tolódása. Gátlásosság, fokozott érzékenység, zárkózottság, bizalmatlanság vagy ellenkezőleg feltűnősködés, bohóckodás, túlzott nyugtalanság jelentkezhethet a kedvezőtlen környezeti körülmények hatására.
- Az óvodapedagógus ügyeljen arra, hogy a gyermeket társai elfogadják, ne csúfolják, ne gúnyolják. Magyarázza el, mi az, ami a gyermek fülében van, és ez milyen célt szolgál (hallókészülék). A dicséret mellett, arc- és testjelekkel is, akár egy elismerő mosollyal is biztathatja a gyermeket.

Gondozási területek, önállóság, önkiszolgálás

A nagyothallás negatívan nem befolyásolja az önállóság, az önkiszolgálás kialakulását. A hallássérült gyermek jól alkalmazza az elfogadott szokásokat, szabályokat.

- Az óvodapedagógus tanulja meg a hallókészülék működését, ki és beillesztését a fülbe.
- Ellenőrizze a készülék működését.
- Tudjon elemet cserélni, ha szükséges.

MOZGÁSSÉRÜLT GYERMEK FEJLESZTÉSE

A mozgáskorlátozott gyermeknél a mozgás szervrendszer veleszületett, vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció. A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe.

A mozgáskorlátozottak fejlődése

A mozgás-szervrendszer bármely részének sérülése különböző tartási és mozgási elváltozást eredményez. Amennyiben ez az elváltozás tartós vagy maradandó, akkor megváltoztathatja a gyermek motoros és szenzoros képességeit, befolyásolhatja szocializációját. A mozgáskorlátozottság, különösen, ha veleszületett vagy a korai életkorban szerzett károsodásoknál kihathat a gyermek pszichoszomatikus fejlődésére, cselekvéses tapasztalatszerzésére. Befolyásolhatja az életkori normáknak megfelelő képességek

kialakulását, megváltoztathatja a motoros tevékenységet. Következtében átalakulhat a külvilágról való információ, nehezítetté válhat a kommunikáció. A másoktól való függőség izolációt eredményezhet, módosítva a szocializáció folyamatát. Mozgáskorlátozott gyermekek esetében a személyiségfejlődés a mozgásállapot függvényében módosulhat. Bizonyos szenzoros és motoros alapfunkciók tökéletlenül, hiányosan működnek, amelyek megváltozott testsémát, majd ennek következtében a világ megismerésének bizonyos mértékű megváltozását okozzák. Átalakul a külvilágról való információ felvétel, a mozgásos tapasztalatszerzés akadályozott, nehezebb, így hiányosabb ismeretekkel rendelkezik a körülötte levő dolgokról. Nehezítetté válik a kommunikáció, amely izoláltsághoz, elszigeteltséghez vezethet a csoporton belül. Ez részint a beszéd béli zavarokból ered, részint pedig a nonverbális kommunikációs eszközök nem megfelelő használatából. Ezek miatt megváltozik a környezethez való alkalmazkodás képessége is. Mivel állandó segítségre szorul, a környezetével kialakuló kapcsolat felborulhat, nem tud folyamatos kölcsönösséget fenntartani, hanem eltolódik a „csak kapok” irányába. Nehézzé válhat a gyermek szocializációja. Mindezek következményeként önbizalma, önértékelése csökkenhet, a gyermek passzívvá, motiválatlanná válhat, így társaival nem tud egészséges kapcsolatot kialakítani. A fentiek alapján a mozgáskárosodás nem tekinthető csupán a mozgás elszigetelt károsodásának, további elsődleges, vagy másodlagos következményekkel is számolni kell. Mindezek nem maradnak hatástalanok, befolyásolják a gyermek értelmi kibontakozását és érzelmi, valamint akarati életének fejlődését. A mozgáskorlátozottság akadályozza a gyermeket életkorának megfelelő tevékenykedésében. Az integrálhatóság feltétele az önellátás esélyeivel arányos. Az integráció minden esetben a sérülés mértékéből, a tünetek súlyosságától függ.

Óvodapedagógus, gyógypedagógus közös feladatai

- A segédeszközök helyes használatának segítése, elfogadtatása, mellyel a járást, mozgást elsajátítják. A gyermekek mozgása bizonytalanabb, könnyebben eleshetnek, a balesetveszély miatt tehát fokozottabb odafigyelést igényelnek. Ezek a gyermekek általában jól beilleszthetők a csoportba. A kompenzációs eszközöket és módszereket hamar elsajátítják, ezek segítségével szinte teljesen önállóvá tudnak válni.
- Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövő feladat.
- A gyermek interperszonális kapcsolatainak figyelemmel kísérése, a barátkozások elősegítése, az izoláció kiküszöbölése.
- Az óvodában biztosítani kell – az akadálymentes közlekedést, a megfelelő mozgás-és étletteret (épületbe bejutáshoz rámpa, kapaszkodó), mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét

A BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ GYERMEK FEJLESZTÉSE

Tanulási problémákkal küzdő gyermek

- *Tanulási nehézséggel küzdő* (például: lassú, motiválatlan, hosszabb betegség miatt lemaradó, családi, szociális, kulturális, nyelvi hátrányok).
- *Tanulási zavarral küzdő* (például: diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, figyelemzavar, súlyosabb beszédhiba).

- Tanulási zavarról akkor beszélhetünk, ha a gyermeknél egy vagy több képesség terület működésében tartós és súlyos problémák jelentkeznek. Különösen a tanulás egyes részterületein. (Diszlexia - olvasás, Diszgráfia – írás, Diszkalkulia – számolás,
- Figyelem zavar.

Óvodai szinten a veszélyeztetettség korai felismerése és megelőzése lényeges.

A leggyakrabban előforduló diszlexia veszélyeztetettségre jellemző tünetek óvodás korban:

- Motoros ügyetlenség.
- Megkésett beszédfejlődés.
- Beszéd helyett a vizuális és mozgásos kifejezések használata.
- A nyelvi megértéshez kötött feladatmegoldás lassabb, mint a nem nyelvi.
- A tárgyak és helyzetek felismerése szokatlan módok alakul ki.
- A nyelvi játékok elutasítása, mese, vers kerülése, a nyelvi tudatosságban fejlődési lemaradás (rím, alliteráció).
- Gyakoriak a makacs, nehezen javítható beszédhibák.
- A motoros ügyetlenség, iránytévesztés, esetleg egyensúlyi zavarok feltűnőek lehetnek.
- A tér-és időbeli viszonyok megítélésének zavarai (bal-jobb, lent-fent, korán-későn, tegnap-holnap, hónapok-napok).
- A *diszgráfia* (írás-helyesírási zavar) veszélyeztetettség egyik jellegzetes problémája motoros és vizuo-motoros (látás, mozgás zavar) természetű. A finommotorika fejletlensége a nagymozgások zavara (vonalvezetés, görcsös kéztartás) és a szenzomotoros koordinációk.
- A *diszkalkulia* a matematikai fogalmak, műveletek és technikák elsajátításában és alkalmazásában kifejezésre jutó akadályozottságát jelent.
- A *figyelemzavar* esetében a gyermek figyelme elkalandozik, könnyen elterelhető.

A tanulási zavarral küzdő gyermek személyisége és viselkedése:

- A gyermek a viselkedését nem képes a szociális követelménynek megfelelően szabályozni.
- Alacsony a toleranciaszintje.
- Gyenge a tanulási érdeklődése.
- Nem megfelelő a megismerő aktivitás szintje.
- Hibás az önértékelése.
- Szorongó.
- Érzelmileg labilis.
- Neheztelt a társas beilleszkedése, kapcsolódása.

Az óvodapedagógus kompetenciája:

Szorgalmazza a team munka hatékonyságát a csoportban végzett játékos fejlesztéssel.

A következő területek fejlesztését célozza meg:

- Érzékelés – észlelés
- Figyelem
- Emlékezet
- Gondolkodás

- Beszéd
- Mozgás
- Én-tudat

A gyakorlatokat alkalmazhatja egyénileg és csoportosan is.

Magatartászavarok miatt problémás gyermek:

- Visszahúzó (regresszív) és depresszív viselkedésű gyermekek (félénk, csendes, visszahúzó) Eredményhez vezethet a csoportos és a párban folyó munka, a testre szabott differenciált egyéni munka, motiválás.
- Ellenséges (agresszív) és inkonzekvens viselkedésű gyermekek (engedetlen, kötekedő, támadó, hiperaktív) Inkább egyéni feladattal köthető le, fontos a velük megbeszélte egyéni vállalások, követelmények következetes számonkérése az eredmények, pozitívumok kiemelése, megerősítése mindkét típust motiválja, segítheti a beilleszkedést, a társak általi elfogadás. A viselkedés rendellenességére nincs a definíciókban egység. Találkozhatunk: beilleszkedési zavar, alkalmazkodási zavar, nehezen nevelhető gyermek, magatartás zavar, viselkedés zavar, hiperaktív elnevezésekkel. Ez a gyermek képtelen az elfogadott norma, szabályrendszerhez illeszkedni, szocializációja sérült, mely a személyiségfejlődés irányát negatívan befolyásolja.

A magatartási zavarral küzdő gyermek nevelése:

- Az óvodapedagógus igyekezzen a gyermek figyelmét huzamosabb ideig fenntartani.
- Elengedhetetlen dolog a gyermek képességeinek, érdeklődésének terhelhetőségének megismerése, ebben segítséget adhat az őt ismerő más szakember.
- A gyermek alkalmazkodását úgy segítse, hogy megtapasztalja milyen a gyermek viselkedése konfliktusos helyzetben, szociális szituációkban. Milyen megnyilvánulásokat mutat siker vagy kudarc esetén.
- Közösén hozzanak létre elfogadott szabályokat. Fektessék le, a szabályok megszegése milyen következményekkel jár. Az óvodapedagógus magyarázza meg mi a jó és mi a rossz.
- A gyermek szociokulturális környezetét ismerje meg.
- Beszélgessen a szülőkkel a nevelési problémákról, keressék közösén az okot és próbálják együtt megoldani.
- A viselkedészavart mutató gyermek sok negatív visszajelzést kap, ezért feltétlenül segítse a reális én-kép alakításában.

ENYHE ÉRTELMI FOGYATÉKOS GYERMEK

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó és kívánatos a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél. Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai segítségéről.

BESZÉDFOGYATÉKOS GYERMEK FEJLESZTÉSE

Beszédfogyatékos gyermek esetén a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérő. A beszédfogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia, a folyamatos beszéd zavarai, logofóbia, centrális eredetű szerzett beszédzavarok, orrhangzós beszéd), illetve a beszédproblémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedés zavarok miatt eltérően fejlődik. Beszédfogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít. A nyelvfejlődési és beszédzavarok az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében a beszédértés és észlelés nehézségében, kifejezőkészség nehézségében (szegényes szókincs, grammatikai fejletlenség), a beszédszerveződés nehézségében (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága), a beszédszervi működés gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességzavarban (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai), a verbális tanulás lassú fejlődésében nyilvánulhatnak meg. A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképességzavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján. A gyermek egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka során fontos, hogy az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tegyük lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is.

Az óvodai nevelés, fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában. A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését. A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatni kell, a gyermek fejlesztése a szülőkkel való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg.

Azoknál a beszédfogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszédfogyatékosághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósulhat meg.

TEHETSÉGIGÉRETEK

„A tehetség velünk született, adottságokra épülő, gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képesség, amely az emberi tevékenység egy bizonyos vagy több területén az átlagosat messze túlhaladó teljesítményt hoz létre.”¹ A kutatások szerint a népesség 2,3%-a

¹ Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz (2003.) Szerk.: Falus Iván. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

sorolható a *tehetséges* kategóriába. A tehetség kibontakoztatása a tehetség felismerésével, azonosításával kezdődik. Fontos, hogy mind a pedagógus, mind a család felismerje azokat a mutatókat, amelyek halmozott előfordulása sejteti a tehetséget.

Geffert Éva és Herskovits Mária kutatási eredményeit alapul véve a következő kategóriák és azok jellemzői adhatnak szempontot a pedagógusok számára, ami alapján a tehetségígéret felismerhető.

Az ismeretszerzés jellemzői:

- Nagyon sokat tudnak a legkülönbözőbb dolgokról.
- Szókincsük gazdag, szokatlan kifejezéseket is megfelelően használnak.
- Beszédük folyamatos, kifejező.
- Gyorsan megjegyzik a tényeket.
- Gyorsan felismerik az ok-okozati viszonyokat.
- A jelenségekben fellelhető hasonlóságokat és különbségeket keresik.
- Gyorsan tudnak érvényes állításokat felállítani.
- Jó megfigyelők, és megfigyeléseiket könnyen felidézik olyan helyzetekben, amikor jól tudják hasznosítani.
- Szeretik az enciklopédiákat, atlaszokat.
- Megpróbálják a bonyolult dolgokat megérteni oly módon, hogy áttekinthető egységekre bontják szét.
- Kritikusan, függetlenül gondolkodnak, értékelik a helyzeteket.

Motiváció:

- Az őket érdeklő kérdésekkel nagyon elmélyülten foglalkoznak.
- Igyekeznek feladataikat befejezni, zavarja őket, ha félbe kell szakítani elfoglaltságukat.
- A mechanikusan ismétlődő feladatok unatkoztatják őket.
- Ha a feladat érdekli őket, alig igényelnek külső biztatást.
- Tökéletességre törekszenek.
- Önkritikusak, nem elégednek meg egykönnyen munkájuk gyorsaságával vagy eredményével.
- Szívesen dolgoznak önállóan, hogy elegendő idejük legyen egy probléma végig gondolására.
- Magas célokat tűznek ki, és a saját maguk által vállalt feladatok megoldásánál a felnőttek segítségét csak addig veszik igénybe, míg feltétlenül szükséges.

Kreativitás:

- Sokféle és sokszor szokatlan kérdéseket tesznek fel, majd az azokra kapott válaszok alapján újabb kérdéseket fogalmaznak meg.
- Egy kérdés vagy probléma felmerülésekor sok ötletet vagy megoldási lehetőséget sorolnak fel.
- Gyakran szokatlan, furcsa vagy meglepően frappáns, okos válaszokat adnak.
- Véleményüket nem rejtik véka alá.
- Nem értékelik a sablonos megoldásokat, inkább kockáztatják, hogy tévednek.
- Gondolatban gyakran végig játszanak szituációkat, és megváltoztatják azokat.
- Kifejezett jó humorérzékük van, de a kisgyerekes gügyögés idegesíti őket.

- Kifejezetten érdeklődnek a kreatív tevékenységek iránt (tánc, ének, mesék, versek, zene)
- Szeretik a szépet, és könnyen észreveszik a művészi részleteket.
- Eredeti, színes fantáziaviláguk van.

Szociális viselkedés:

- Sokat foglalkoznak olyan fogalmakkal, mint igazságos-igazságtalan, jó-rossz, és készek a tekintéllyel szembe szegülni.
- Nem tartanak mindenáron a többséggel, nem félnek attól, hogy mások legyenek, mint a többiek.
- Ha más véleményük van, akkor provokálják a többieket, és vállalják a konfliktusokat
- Egyéniségek, individualisták, mennek a maguk útján.
- Nem fogadnak el tekintély alapon véleményt anélkül, hogy azt kritikusan át ne gondolnák, elemeznék.
- Felelősséget tudnak vállalni, tervezésben és szervezésben megbízhatók.
- Általában kijönnek kortársaikkal, bár néha türelmetlenek velük, barátaikat azonban hasonló képességűek közül választják.
- Jól tudnak beszélgetni idősebb gyermekekkel vagy felnőttekkel.
- Hajlamosak arra, hogy ők határozzák meg a helyzeteket és mások viselkedését.
- Könnyen beleélik magukat, és ezért nyitottak szociális problémákra.

X. HÁTRÁNYOS, HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS GYERMEK

A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEINK, AZ ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEINK

Céljaink:

- A hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetésében való együttműködés a gyermekvédelmi szervekkel és a családdal.
- A gyermekek családban történő nevelésének elősegítése.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodába járásának elősegítése.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 1. § (1) bekezdése szerint a köznevelési rendszer alapvető célja és elve a gyermekek harmonikus lelki, testi és értelmi fejlődését, készségeik, képességeik, ismereteik, jártasságaik, érzelmi és akarat tulajdonságaik, műveltségük életkori sajátosságaiknak megfelelő, tudatos fejlesztése révén, és ez által erkölcsös, önálló életvitelre és céljaik elérésére, a magánérdeket a közérdekeivel összeegyeztetni képes embereket, felelős állampolgárokat nevelni.

Kiemelt célja a nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozás. A (2) bekezdés szerint a köznevelés egészét a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint a fenntartható fejlődésre és az egészséges életmódra nevelés határozzák meg. A köznevelés egyetemlegesen szolgálja a közjót és a mások jogait tiszteletben tartó egyéni célokat. A (3) bekezdés szerint a nevelési-oktatási intézmények pedagógiai kultúráját az egyéni

bánásmódra való törekvés, a gyermek, a tanuló elfogadása, a bizalom, a szeretet, az empátia, az életkornak megfelelő követelmények támasztása, a feladatok elvégzésének ellenőrzése és a gyermek, tanuló fejlődését biztosító sokoldalú, a követelményekhez igazodó értékelés jellemzi. 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet értelmében, az intézményünkben szociális munkás segíti gyermekvédelmi munkánkat. Közös feladatunk a tankötelezettség teljesítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, illetve a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése.

Az óvodai nevelés során minden pedagógusnak törvényi kötelezettsége jelzéssel élni a gyermek fejlődését veszélyeztető tényezőkről a megfelelő gyermekvédelmi szerv, illetve hatóság felé. Amennyiben szükséges hatósági intézkedést kell kezdeményezni.

Általános feladataink:

- Elősegíteni a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, járását.
- Biztosítani a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő-, óvó intézkedésekre javaslatot tenni.
- Az új óvodások befogadását elősegíteni, beilleszkedésüket az adott csoportba a lehető legzökkenő-mentesebbé tenni (anyás beszoktatás).
- A gyermekeket és családjukat a lehetőségekhez képest minél jobban megismerni.
- A felzárkóztatást megszervezni.
- A tehetséggondozást megvalósítani, illetve elősegíteni.
- Az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában részt venni, a szűrést szükség esetén, soron kívül javasolni.
- A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérni, szükség esetén jelezni a hiányzást;
- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutási javaslattal élni.
- Minden rendelkezésre álló eszközzel segíteni a gyermek családban történő felnevelését.
- A szülőkkel való együttműködő kapcsolat kialakítását megszervezni, a szülői szerep eredményesebb betöltését elősegíteni.
- Jó kapcsolatot kiépíteni a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében érintett szerveivel, személyeivel.
- A prevenció minden gyermekre történő kiterjesztését megvalósítani.
- Az óvoda belső nyilvántartást vezet a különös figyelmet igénylő gyermekekről (allergiák, tartós betegség, egyedül nevelő szülők, egészségügyi, és szociális okok stb).

XI. A GYERMEK FEJLŐDÉSÉNEK FIGYELEMMEL KÍSÉRÉSE

Gyermek megismerési technikák alkalmazása

Óvodapedagógusaink elkötelezettek, hogy minden gyermeknek biztosítsák az optimális fejlődés lehetőségét! Családlátogatás alkalmával képet kapnak a családi nevelés adottságairól, bepillantást nyernek a családok szociokulturális helyzetébe. Az anamnézis segítségével megismerhetik a gyermek előéletét. Ezek a megfigyelések, észrevételek jelzésértékűek, a tervezőmunka készítésekor, befogadási terv elkészítéséhez kiindulási alapot adnak. Óvodába

lépéskor (3. éves kortól) az óvodapedagógusok „bemeneti mérést” végeznek, ami a befogadás időszakának tapasztalataiból, a gyermekek játékának – kapcsolatainak – társas magatartásának – verbális képességeinek – ismereteinek – mozgásának megfigyeléséből áll.

A 1. számú mellékletben rögzítjük a kiinduló állapotot, az életkori és fejlődési mutatókat. (3 évesek)

Megfigyeljük a gyermekek cselekvéseit, produktumait. Nevelési, fejlesztési feladatainkat e tudás birtokában tervezzük meg – egyénre és csoportra szabottan egyaránt. A tervezés segíti a folyamatok célirányos, célszerű egymásra épülését. A gyermekcsoportok nevelési terve a gyermekek fejlődési üteméhez, a spontán helyzetekhez, az aktuális feladatokhoz igazodik. Az óvodapedagógusok egyik kiemelt feladata, hogy az egyéni képességfejlesztés minden területen érvényesüljön. Értelmi, érzelmi, közösségi, anyanyelvi és mozgásfejlődésének eredményét félévenként rögzítjük.

A Szakszolgálat fejlesztőpedagógusa minden nevelési év elején az 5 éves gyermekek fejlettségi szintjét megállapító mérést és értékelést végez. Az eredmények ismeretében további fejlesztésben részesíti a gyermekeket. A gyermekek kimeneti mérésének adatait intézményünkben a DIFER mérési füzetben rögzítjük. Az óvodapedagógus a prevenciót valamennyi gyermek számára az óvodai évek alatt mindvégig biztosítja! Fokozottabban és speciálisan a hátrányos helyzetű és kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára, az esélyegyenlőség biztosítása érdekében. Más esetben tüneteket értelmez, keresi a korrekációs eljárás lehetőségeit. Kompetenciáját meghaladó helyzetekben szakember segítségét kéri. A szülővel tapintatosan, a segítőszándékot hangsúlyozva beszél. A tehetségszűrés felismerése ugyanúgy óvónői kompetencia. A családdal közreműködve irányítja a gyermek képességének felmérését, orientációját. Megkeresi az óvodán belüli vagy kívüli – városunkban megtalálható – intézményeket, ajánlást tesz a szülőnek a gyermek célirányos fejlesztési lehetőségére (pl. zeneiskola). A személyiségfejlesztő folyamatok tudatosak, tervszerűek kell, hogy legyenek, ezért a gyermekek fejlettségmérését, gyermek megismerési technikák alkalmazását leszabályozzuk!

3. éves korban, óvodába lépéskor alkalmazott eljárások:

(Bemeneti állapot):

- Családlátogatás (szociokulturális tényezők, szülők nevelési attitűdje stb.).
- Anamnézis felvétele (terhességgel, szüléssel kapcsolatos információk, rizikófaktorok).
- Megfigyelések, feljegyzéskészítés.
- Kapcsolatfelvétel külső szakemberrel, azok dokumentumai a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében (pl. korai fejlesztő, gyermekvédelem stb.).
- A fejlődés nyomon követésének dokumentálását kinyomtatható egyéni és csoportos diagramok segítik.

A feljegyzéskészítés szempontjai

Testi adottságok, egészségi állapot, gondozottság, mozgáskészségek (nagy és finommotorika) önállósulási törekvések, én-tudat kialakulása, anyáról történő leválás képessége, játézkészség – kezdeményezési aktivitás, utánzási kedv, kapcsolatteremtő képesség gyermekekkel és felnőttekkel, beszédkészség – beszédhibák, műveltségi ismeretek, figyelem minősége, érzelmi állapot, egyéb észrevétel.

A feljegyzéskészítés dokumentuma végig kíséri a gyermek óvodában töltött éveit, rajzokkal, egyéb megfigyelési lapokkal bővül. A következő évek a „fejlődés folyamatáról”, hozzáadott pedagógiai értékek mennyiségéről és minőségéről szólnak. Egészséges fejlődési ütemet, vagy ettől eltérő megnyilvánulásokat tapasztal az óvodapedagógus. A következő vizsgálóeljárások hatékonyak, célirányosak a gyermekek minél alaposabb megismerését szolgálják. Használatukat, értékelésüket ismerik az óvónők.

- Porkolábné dr. Balogh Katalin: Fejlődési napló – anamnézissel
- Szociometriai mérés: „Kit engednél az esernyőd alá?”
- DIFER
- Gyermeki munka gyűjtése – rajzfejlődés figyelemmel kísérése.
- Egyéni, saját készítésű megfigyelésre alkalmas eszközök.
- A pedagógiai szakszolgálat által végzett mérés, vizsgálat eredmények.

A gyermekek fejlődésének nyomon követésekor alkalmazott módszereink:

- megfigyelés,
- beszélgetés,
- elemzés,
- értékelés,
- mérés,

A gyermek figyelemmel kísérésének dokumentumai

- Beilleszkedés tapasztalatai adatlap.
- A csoportnapló nevelési terve.
- Képességértékelés.
- Egyéni fejlesztési terv.
- Szakvélemény.
- Gyermekrajzok és egyéb munkák.
- Pedagógiai értékelés.

A szülő joga, hogy a gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást, neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon. Óvodáinkban ez féléves gyakorisággal, halmozottan hátrányos gyermekek esetében 3 havonta történik. A tájékoztatáson csak az érintett szülő és a gyermek óvodapedagógusa van jelen. A szülő aláírásával igazolja, hogy megtörtént a tájékoztatás.

Egyéni mérések eljárásrendje:

Cél: A nevelés folyamatát nyomon követve a gyermekek képességfejlődésének, a csoportok szokás- és szabály-rendjének megfigyelése, elemzése, értékelése. A kapott eredmények alapján továbbfejlesztés. A bemenet vizsgálatot minden gyermeknél óvodába lépéskor el kell végezni, legkésőbb november 1-ig. A tavaszig érkező gyermekek bemenet vizsgálata folyamatosan történik.

A gyermekek mérését az adott nevelési évben októberben és márciusban végezzük. A március 31. után érkező gyermekeket csak következő nevelési év szeptemberében mérjük. A nagycsoportos gyermekek kimenetvizsgálatának határideje április 30. ezután lezárásra kerül. A

gyermek egyéni képességfejlődésének mérése után megtörténik az eredmények összesítése, a csoport előrehaladásának értékelése.

Felelősök: adott csoport óvodapedagógusai.

XII. ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

A SZÜLŐ, A GYERMEK ÉS A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

Az óvoda a családdal együtt segíti a gyermekek fejlődését. A család és az óvoda között szimmetrikus kapcsolat van. Elsődleges nevelő szerepe a családnak van, az óvoda csupán kiegészíti ezt. A szülő tud legtöbbet gyermekéről, ő ismeri legjobban gyermeke igényeit, szükségleteit, viszont az óvodapedagógusnak van olyan szaktudása és olyan korosztályi tapasztalata, amely alapján hathatós segítséget tud nyújtani a gyermekek fejlesztéséhez. Korrekt, partneri együttműködésük elengedhetetlen a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében.

Körültekintően szervezzük meg az együttműködés formáit, amely az információk áramoltatását, a szemléletformálást, az óvoda tartalmi munkájának szakszerű megismertetését, a gyermekek egyéni fejlődésének jellemzőit hivatott közvetíteni. A szülők, nagyszülők segítik az óvoda érzelmi, szociális, esztétikai nevelését, hogy az óvoda választott értékeit minél magasabb szinten tudja teljesíteni.

A kapcsolattartás formái:

- A családlátogatás (lehetőleg még az óvodába kerülés előtt).
- Anyás beszoktatás (kiválóan alkalmas arra, hogy a szülő megismerje az óvodai életet, szokásokat, s mintát kapjon gyermeke neveléséhez).
- A napi kapcsolattartás (elengedhetetlenül szükséges, hogy a szülő teljes mértékben tájékozott legyen a gyermekével történt napi lényeges eseményekről).
- Szülői értekezletek.
- Szülői szervezeti értekezletek.
- Egyéni beszélgetések a gyermekek fejlődéséről (a Fejlődésnapló alapján végzett korrekt tájékoztatás megszervezése).
- A szülőkkel együtt szervezett rendezvények, ünnepek, kiállítások, hangversenyek, kirándulások (mind azt szolgálják, hogy a közös nevelési eredményeket, hiányosságokat érzékeltetni lehessen).
- Folyamatosan szervezzük a szülők érdekegyeztető, érdekérvényesítő fórumait.

AZ ÓVODA ÉS A FENNTARTÓ KAPCSOLATA

Intézményi tevékenységünk egyik alappillérenek tekintjük a fenntartó önkormányzattal való kapcsolatot, amely korrekt, támogató, együttműködő és kiemelkedően biztosítja a zavartalan működésünk feltételeit.

Az intézmény vezetője az éves pedagógiai munkatervében rögzíti az aktuális kapcsolattartás formáit, amelyek a többek között a következők lehetnek:

- Aktuális esetekben személyes találkozás, telefonos egyeztetés.
- Intézményvezetői tájékoztató.
- Esetenkénti konzultáció.
- Rendezvényeken való részvétel.
- Szükség szerint a törvények értelmezése.
- Napi kapcsolat operatív ügyekben.
- Konzultáció, beszámolók, reflektálások, adatszolgáltatás.
- A Képviselőtestület ülésein rendszeres részvétel.

AZ ÓVODA ÉS AZ ISKOLA KAPCSOLATA

A gyermek életében az egyik legjelentősebb változás, amely felszínre hozza lelki teherbíró-képességét, az óvodából az iskolába való átmenet.

Településünk egyetlen általános iskolájával, Palonai Magyar Bálint Általános Iskola kapcsolattartásunk során arra törekszünk, hogy az óvoda-iskola átmenet programszerű (a mindenkori Éves Munkatervünk részletezi), tartalmilag előkészített folyamattá váljon. Szeretnénk elérni, hogy a gyermekek zavartalan iskolakezdését az iskolával közösen tudjuk egyengetni. A kölcsönös érdeklődés hozzájárulhat egymás nevelési céljainak, elképzeléseinek megismeréséhez és nevelési törekvéseink összehangolásához.

A kapcsolattartás formái:

- Az óvodapedagógusok ellátogatnak az első osztályba abból a célból, hogy nyomon kövessék a volt nagycsoportos gyermekek fejlődését.
- A tanítókat meghívjuk az iskolába készülő gyermekekhez, ahol lehetőség nyílik arra, hogy teljesebb képet kaphassanak az óvoda mindennapi életéről, nevelő-fejlesztő munkájáról.
- A nagycsoportos óvodások tavasszal ellátogatnak az első osztályokba, hogy színes, vonzó tapasztalatok megszerzésével érzelmileg közelebb kerülhessenek az iskolai élethez.
- Óvoda – Iskola átmenet munkacsoport létrehozása a 2022/23-as nevelési évtől.

AZ ÓVODA MŰVÉSZEKKEL, ALKOTÓKKAL KIALAKÍTOTT KAPCSOLATA

E program szükségessé teszi, hogy az óvoda kapcsolatot alakítson ki a környezetében működő zeneiskolával, művészeti együttesekkel, alkotókkal. Velük együttműködve tudjuk elérni, hogy a muzsika, az alkotások, a környezet esztétikai értékei megjelenhessenek az óvodában.

A kapcsolattartás formái:

- Hagyományainknak megfelelően az évszakzáró koncertjeink nagy részén a helyi Zeneiskola növendékei muzsikálnak.
- Az évszakonként megrendezésre kerülő Ovigaléria ünnepségünkön településünk jeles művészeit, alkotóit, kézműveseit látjuk vendégül.
- Ünnepeink, jeles napjaink színvonalát városunk elszármazott művészeinek produkciói emelik. *(felkutatásuk folyamatos)*

AZ ÓVODA ÉS A KÖZMŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK KAPCSOLATA

Kapcsolatot tartunk a településen működő közművelődési intézménnyel a Fonyódi Művelődési Központ, Könyvtár és Muzeális Gyűjtemény, Fonyódi Múzeum. Az intézmények kínálatából úgy válogatunk, hogy az segítse a nevelési feladatok sokoldalú, színes megoldását. Együttműködésünk kiváló.

A kapcsolattartás formái:

- látogatás,
- tájékozódás,
- megbeszélések,
- értekezletek.

GYERMEKHUSZÁR – ÉS TÜZÉR BANDÉRIUM

Az I. Gyermek Huszár- és Tüzér Bandérium 2011-ben alakult Fonyódon. A huszárcsapat ötletét alapvetően az I. Kanizsai Császár-Huszár Bandérium óvodai látogatása adta, melyen a gyermekek lelkesedése magával ragadó volt, és a szülőkben megfogalmazódott az igény, hogy – elsősorban a fiú gyerekeknek - nagy szüksége lenne erre a fajta fegyelmet igénylő foglalkozásra.

A csoportos foglalkozásokat Domina Barnabás vezeti, aki a kanizsai huszárok aktív tagja. az óvodával egyeztetve 2011. március 15-én ünnepélyes keretek között megalapította a gyermek huszár csapatot. A program alapvető célja, hogy óvodás kortól „neveljük ki” a huszárokat. Minden jelentkező tagja lehetett a csapatnak, lányok és fiúk egyaránt. Korosztályt tekintve a kiscsoportos kortól a nagycsoportig várják a gyermekeket.

A program célja: A gyermekek szerepeltetése a nemzeti ünnepeken pozitív hatással van a családtagokra is, mivel a gyermekek közvetlen rokonai is részt vesznek a megemlékezéseken. Nagy hangsúlyt helyeznek a sport tevékenységekre is, lovaglás, íjászat formájában, valamint külön a gyerekek számára épített akadálypályával és néptáncal. Fontosnak tartják a népi kézműves hagyományok őrzését is. Aktívan részt vesznek a városi rendezvényeken, díszelgések és koszorúzások alkalmával. Több alkalommal részt vettek a Nemzeti Vágtán is.

Forrás: <https://www.magyarhuszar.hu>

Értékteremtő tevékenységük kiegészíti pedagógiai elképzeléseinket és szorosan illeszkedik pedagógiai programunkhoz.

XIII. AZ ÓVODAVEZETŐ FELADATAI

A vezetői felelősség kiterjed az óvodai nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtésén túl a gyermekbalesetek megelőzésére is. A védő-óvó intézkedések részletes feladatait az óvoda szervezeti és működési szabályzata tartalmazza. Fontos, hogy a gyermekeknek megtanítsuk a különböző veszélykerülő magatartási formákat, technikákat. Ebbe a szülőket is bevonjuk. A rendszeres egészségügyi vizsgálatok biztosítása az óvodában szintén a gyermeki jogok érvényesülését szolgálja.

Fontos feladat, hogy minden gyermek bekerüljön az óvodába abban az évben, amikor betölti a harmadik életévét. Ennek érdekében a jegyzőnek jelezzük, ha ebben az életkorban az intézményünkbe beíratott gyermek nem jár rendszeresen óvodába. A gyermekekkel kapcsolatos adatok védelme is a gyermekvédelemhez tartozik. A gyermekek adatainak titkos kezelése és ennek betartatása igazgatói feladat. Az óvodai dolgozókat hivatali titoktartás kötelezi. Az *etikai kódex* előírásait minden dolgozónak kötelessége betartani!

PEDAGÓGIAI FELADATOK

A csoportos óvónők a családlátogatások során felméri a családi körülményeket, a gyermekvédelem szempontjából nyilvántartandó eseteket – különös tekintettel az újonnan óvodába kerülő gyermekek körében, illetve azok körében, akik eddig nem a mi intézményünkbe jártak. A szerzett tapasztalatok alapján, illetve az óvodai évek alatt kialakuló új helyzet (válás, szülő deviáns magatartása...) alapján jeleznek a gyermekvédelmi felelősnek. Feltérképezzük a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekeket, családokat a családlátogatások, illetve egyéni beszélgetések alapján.

Az óvónők és az óvodavezető együttes megbeszélése, felmérése alapján döntjük el, hogy melyik nagycsoportosnak van szüksége a beiskolázás előtti nevelési tanácsadói vizsgálatra. Korai fejlesztés kiemelt hangsúlyt kap intézményünkben.

Figyelemmel kísérjük a család szerkezetében történt változásokat, a lelkileg sérült gyermekek krízisen való átsegítését, súlyosabb esetben pszichológussal, illetve a Gyermekjóléti Szolgálattal konzultálunk.

Családi napokat szervezünk, illetve a családdal közösen tartjuk rendezvényeinket, ahol az együttnevelés módszere valósítható meg. Így a szülő mintát kap az óvodai nevelési módszerekről. A szülőkkel a vezető rendszeres kapcsolatot tart különös tekintettel a nehezebb körülmények között élőkre figyelve. A családok bizalommal fordulnak a pedagógusok mellett az intézmény vezetőjéhez is. Lehetőség van a személyes találkozókra fogadóórán kívül egyeztetett időpontok keretében.

VEZETŐI, SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK

Az óvodavezetői munkaterv tartalmazza a vezetői ellenőrzési tervet, mely lehetőséget ad minden évben ahhoz, hogy a program alkalmazási minőségét folyamatosan nyomon kövesse a vezető, az óvodapedagógus, s ez által a nevelőtestület is. Ezek a szakmai ellenőrzések magukban hordozzák az ellenőrzések folyamatszabályozott, minőségellenőrzési metodikákat.

Az *intézményvezető* a folyamatos információgyűjtése, valamint a nevelési év értékelései, ellenőrzési dokumentumai alapján eldönti a következő év ellenőrzési témáját és a munkaterv részeként elkészíti a folyó évre szóló ellenőrzési tervét. Az ellenőrzési terv tartalmazza az ellenőrzés témáját, a törvényi és a program ide vonatkozó hivatkozásait, és nevelőtestület teljesítési szintjéhez tervezett sikerkritériumokat és az ellenőrzés témájában használt dokumentumokat.

Az óvodavezető a nevelési évnyitó értekezleten ismerteti az elkészített ellenőrzési tervét, az ellenőrzéshez elkészített kategóriarendszeres megfigyelési táblázatokat, s annak értelmezését. Ezeket a megfigyelési segédleteket kapják meg a csoportban dolgozók, hogy fejlesztő hatású lehessen az ellenőrzés, és mindenki korrekten felkészülhessen az ellenőrzésre.

Az ellenőrzöttek a csoportnaplóban rögzítik az ellenőrzés paramétereit: idejét, helyét, s azokat a feladatokat, amelyeket az intézményvezető a helyzetfelméréshez igényel. Az ellenőrző személy a tervezettnél megfelelően elvégzi az ellenőrzést. Gondoskodik arról, hogy az egy csoportban dolgozó szakemberek együtt vegyenek részt az ellenőrzés teljes folyamatában. (Ha az ellenőrzés tárgya a dajkára is érvényes, ő is részese az ellenőrzés teljes folyamatának.)

Az ellenőrzés után az ellenőrzött személy kifejti reflektív elemzését, értékelését saját munkájáról. Az intézményvezető az ellenőrzés befejezése után, szóbeli értékelést követően az írásos értékelést készíti, mely a személyi anyagba kerül.

Abban az esetben, ha az ellenőrzött személy egyetért az ellenőrzés minősítésével, az ellenőrzés lezárul az ellenőrző lap és a záró összegzés kitöltésével, aláírásával. (Az ellenőrző lapon szerepelnek az ellenőrzésre vonatkozó adatok, a záró összegzésen pedig a megfelelt, nem felelt meg kritériumok. A megfelelt kritérium azt jelenti, hogy a csoportban dolgozó pedagógusok a sikerkritériumokat teljesítette. Ha az ellenőrzött személy nem ért egyet az ellenőrzés minősítésével, az ellenőrzést megismétlik a nevelőtestület által meghatározott belső szakemberrel.

AZ ELLENŐRZÉSI RENDSZER KIÉPÍTÉSE

Az ellenőrzés témája olyan területet öleljen fel, amelyet le lehet ellenőrizni a pedagógiai folyamatban. Érinthet egy szokásrendszert, szabályokat, normákat, egy szakmai követelményt a program szerint, a hozzátartó dokumentumokkal együtt, melynek a minőségét javítani szeretnénk. Az ellenőrzés sikerkritériuma mindig a pedagógiai program céljaira, az SZMSZ-ben rögzített követelményekre épül. Az ellenőrzés teljes folyamata nyitott konstruktív, együttműködő, és mindenki számára megismerhető.

XIV. SZAKMAI INNOVÁCIÓK, FEJLESZTÉSEK, ÉS A SZAKMAI BELSŐ ÉRTÉKELÉSEK RENDSZERE

Az innovációk igen nagy hatékonyságot eredményeznek az óvodák gyakorlati munkájában, amelyek jól szolgálják a helyi szakmai fejlesztéseket. Az innovációk hozadéka, hogy létrehozta az óvodákban a szakmai teameket az egyéni fejlődés nyomon követése, és a tehetséggondozás területén.

A munkaközösségek képesek belső értékelő munkaközösséggé válni. Az értékelés, ellentétben az ellenőrzéssel, nem egyszerűen az előírásoknak való megfelelést vizsgálja, hanem arra keresi a választ, hogy az értékelt személy vagy tevékenység megfelel-e a kitűzött céloknak.

Értékelésre akkor kerülhet sor, ha előzetesen meghatározott célokat, feladatokat, tartalmakat fogadott el az intézmény. Az óvodában a *szakmai belső értékelések* a minőségértékelési folyamatszabályozás alapján szerveződnek, amelyek információkat adnak a célok megvalósulásának mértékéről, szintjéről, s rögzített szempontrendszerek alapján összefüggéseket keresnek a célok, a folyamatok és a megvalósult végállapot között, valamint vizsgálódnak az nevelési folyamatok hatékonyságáról.

Az óvoda vezetője, aki az óvoda egyszemélyi felelőse, az ellenőrzése során, és az intézményi önértékelések folyamán hiányosságokat tapasztal, amit a szakmai munkaközösségnek, vezetői ajánlás formájában elkészít. Ez az ajánlás alternatívát tartalmaz, hogy a nevelőtestületnek biztosítsa az értékelési téma kiválasztásához a választási lehetőséget.

A vezetői ajánlást még a nevelési évváró értekezleten átadja a szakmai munkaközösség vezetőjének, hogy a nevelési évnnyitó értekezletre elkészíthessen elfogadásra egy egyéves provizórikus értékelési tervet.

Az *értékelő terv* tartalmazza a tervezési szakaszt, a feltáró szakaszt, a hiányosságokat korrigáló szakaszt és a lezáró, értékelő szakaszt. Mind a négy szakaszban cselekvési szempontokat, módszereket, eszközöket, dokumentációkat, határidőket és felelősöket jelöl ki.

A *hagyományörző munkaközösség* vezetője az értékelő tervet nevelőtestületi szinten bemutatja, véleményezteteti és elfogadtatja a feltáró munka összefoglalását a kitöltött, feltáró adatlapok szerint. Az összefoglalókban kiemelik a javítandó feladatokat is.

A munkaközösség-vezető az eredményeket összeveti a rögzített sikerkritériumokkal. Ha sikerült a folyamatjavítás, akkor a hiányosságot javítják. Ha mégsem, akkor az óvónők a csoportnaplóba rögzítik a megoldásra váró feladatokat, hogy a hiányosságokat folyamatosan meg tudják szüntetni

FELHASZNÁLT IRODALOM:

Nagy Jenőné: *Csak tiszta forrásból*. ONME, Szolnok, 2002.

Nagy Jenőné: *Óvodai programkészítés, de hogyan?* Országos Köznevelési Intézet, Budapest

Nagy Jenőné: *Óvodatükör*. ONME, Szolnok, 2001.

Verselés, mesélés: Bauer Gabriella: *Gyermekirodalmi szöveggyűjtemény* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1993

Icinke-picinke – Népmesék óvodásoknak, Szerk.: Kovács Ágnes, Móra Ferenc Ifjúsági

Könyvkiadó Zrt, Budapest, 2016, *Cini-cini, muzsika - Óvodások verseskönyve*, Szerk.: T.

Aszódi Éva, Móra Ferenc Ifjúsági

Könyvkiadó Zrt, Budapest, 2015

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc:

Forrai Katalin: *Ének az óvodába*, EBM Zeneműkiadó, Budapest, 2004.

Törzsök Béla: *Zenehallgatás az óvodában*, Editio Musica Budapest, 1982.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka: www.ovonok.hu – Óvodapedagógusok szakmai és közösségi portálja

Mozgás: Dr. Krizsanecz német Edit: *Játékos gyermektorna*. Franklin Nyomda, Budapest, 1979.

Dr. Tótszöllősné Varga Tünde: *Mozgásfejlesztés az óvodában*. Nemzeti Ifjúsági Sport és Szabadidő Alapítvány, 2006.

Vígh Istvánné – Fraisz Ferencné – Peregi Gyöngyi: *Játék a mozgás?* Novum Könyvklub Kft. Kaposvár, 2014.

Fecskepart Óvoda és Bölcsőde 2021. év P.P.

Mellékletek:

1. Életkori fejlődési mutatók
2. Óvoda dokumentációs rendszere
3. Boldogság Program ismertetése (bevezetése 2023.09.01.)
4. Speciális ellátási eljárásrend I.-es DIABETES MELLITUS (cukorbetegség) esetén – Diabéteszes gyermek az óvodában

FECSEKPART
óvoda és bölcsőde

SZEMÉLYISÉGLAP

8640 FONYÓD, Fő u.25.
OM.202376
Telefon: 85-560-322
Email: ovoda@fonyod.hu

GYERMEK NEVE

A gyermek vezetékneve neve:.....
keresztneve:.....
születési helye:.....
születési év, hó, nap:.....

Családra vonatkozó adatok:

Kikből áll a család?.....

.....
Apa vezeték és keresztnéve:.....kora:.....

foglalkozása:.....

iskolai végzettsége:.....

Anya lánykori neve:.....kora:.....

foglalkozása:.....

iskolai végzettsége:.....

Együtt élnek-e a szülők?.....

A testvérek neve, kora, foglalkozása:.....

.....

.....

.....

Ha nem a szülőknél lakik, ki neveli a gyermeket?.....

Mióta?.....

Lakáskörülményeik:.....

Van-e a gyermeknek elkülönített helye (szobája, tanulósarok, asztal), ahol zavartalanul tanulhat, tevékenykedhet?.....

Kivel osztja meg a szobáját?.....

A gyermek fejlődésére vonatkozó adatok:

1. A terhességgel kapcsolatosan:

Akarta-e az anya ezt a gyermeket?.....

Az anya egészségi állapota a terhesség alatt:.....

Szedett-e gyógyszert? Mit?.....

Sima, vagy veszélyeztetett terhesség?.....

Voltak-e rosszullétei?.....

Cigarettázott-e ez idő alatt?.....

Szeszes italt fogyasztott-e?.....

2. *A szülésről:*

a, Hányadik gyermek?.....

Időre, vagy korábban született-e? (koraszülés?).....

b, a szülés lefolyása:

sima – könnyű, nehéz, fogós, azonnal felsírt-e? kellett-e élesztgetni? mennyi ideig volt sárga?

c, az újszülött súlya, hossza:.....

3. *A csecsemőkorban (0-1 éves korig):*

a, szopott-e?.....meddig?.....

jó evő volt-e?.....

jó alvó volt-e?.....

sokat sírt, vagy keveset?.....

b, milyen betegségei voltak az első évben?.....

voltak-e magas lázai?.....

került-e kórházi kezelésre sor?.....

.....

c, ki gondozta?.....

d, érte-e valamiféle baleset, sérülés? Mikor? Milyen kezelést kapott?.....

.....

Mikor kezdett el önállóan járni?.....

Mikor kezdett mondatokban beszélni?.....

Volt-e beszédhibája?.....

Milyen betegségei voltak és mikor?.....

.....

Jobbkezes, vagy balkezes?.....

Ha balkezes, történt-e kísérlet az átállításra?.....

Járt-e bölcsődébe, mikortól?.....

Könnyen megszokta a gyermek?.....

Egészséges általában?.....

Fáradékony általában?.....

Mennyit alszik naponta?.....

Alvása nyugodt vagy nyugtalan?.....

Véleménye szerint a gyermek: nyugodt, vagy élénk, zárkózott, vagy közlékeny, lassú, vagy gyors, kiegyensúlyozott, vagy kiegyensúlyozatlan, szófogadó, vagy engedetlen, kötelességtudó, vagy felelőtlen, alapos, vagy felületes, érzékeny a dorgálásra, vagy nem?

Egyéb észrevételek:.....

.....

.....

.....

Mikor és milyen módon szokták jutalmazni, dicsérni?.....

.....

Mikor és milyen módon szokták büntetni?.....

.....

Mivel lehet rá hatni leginkább?.....

.....

Van-e valamilyen nevelési problémájuk?.....

.....

Van-e idejük beszélgetni a gyermekkel? Igen – nem – ritkán.....

Mivel tölti a szabadidejét a család leggyakrabban?.....

- hétköznapi:.....

- munkaszüneti napokon:.....

.....

Mit közölne még velünk gyermekével kapcsolatban?.....

.....

* A családi körülményekben, család és gyermek kapcsolatában *bekövetkezett változások bejegyzése* (dátum, esemény):

.....

.....

.....

.....

Megfigyelési szempontok

I. Viselkedésére általában jellemző:

1. Állandóan mozgás, nyugtalanság van körülötte.
(alig tud nyugodtan ülni, „nyugton maradni”)
2. Mindig babrál valamivel (rajzpapírját gyűrögeti, ceruzáját sodorgatja, idegesen tekintget).
3. Mintha nem hallaná, hogy őt szólították.
4. Neve hallatán összerezzen.
5. Szesélyes, heves érzelmi kitörései vannak.
6. Amibe belelendült, képtelen abbahagyni, átváltani másra.
7. Nagyon lassú, tétova mozgású, feltűnően ügyetlen.
8. Nagyon félénk, sírós, nem kezd beszélgetést társaival.
9. Egyéb viselkedés jegyei:

II. Foglalkozások alatti viselkedése:

1. Nem figyel a foglalkozásokon, mintha nem is lenne ott”
2. Nagyon rövid ideig tudja a figyelmét összpontosítani a feladatokra, a legkisebb zavar is eltereli.
3. Nem követi az óvodapedagógus utasításait.
4. A szóban adott utasításokat mintha nem értené, tétova, tanácstalan, nem tudja elkezdni a munkát.
5. Kérdéznél zavartan áll, nem is tudja, mire kell felelni.
6. Rajzlapja gyűrött, maszatol ábrázolásnál, vonalvezetése görcsös, kusza.
7. Alacsony a tűrőképessége, nem tudja kivárni, míg rákerül a sor.

Kik azok a gyerekek, akiknél a felsorolt tünetek megfigyelhetők.:
néha, gyakran, állandóan:

(Egy névsor mellé naponta bejegyezhető az említett jellemző száma pl. ha mindig babrál valamivel I.2. stb. A bejegyzések megmutatják, hogy az alkalmanként előforduló, vagy állandóan meglévő tünet.)

Mozgásfejllettség

[illegible]

Testséma fejlettségének mutatói

Óvodába lépéskor	Kiscsoport első félév	Kiscsoport év vége	Ismétlő kiscsoport első félév	Ismétlő kiscsoport év vége	Vizsgált terület
					Fej, törzs, hát, has
					Szem, szemhéj
					Orr, orrcimpa
					Száj, nyelv
					Fül, nyak, fültő
					Kéz, kézfej, tenyér
					Ujjak, ujjbegy, ujjperc
					Láb
					Mell, mellkas
					Arc
					Kar
					Comb
					Térd, térdhajlat
					Homlok, szemöldök
					Áll
					Könyök
					Csukló
					Boka
					Lábfej, talp
					Lábujjak, sarok
					Váll
					Derék
					Csípő
					Megjegyzés:

A gyermek téri tájékozódásának, térbeli mozgásának fejlettsége

Óvodába lépéskor	Kiscsoport első félév	Kiscsoport év vége	Ismétlő kiscsoport első félév	Ismétlő kiscsoport év vége	Vizsgált terület
					Fent
					Lent
					Alatt
					Fölött
					Föl, fölé
					Jobb, bal
					Előre, elöl
					Hátra, hátul
					Mellett, mellé
					Között
					Le, alá
					Kívánságra irányt tud változtatni
					Mögé
					Elé
					Jobbra
					Balra
					Túl
					Közé
					Megjegyzés:

A gyermek értelmi fejlettsége

Óvodába lépéskor	Kiscsoport első félév	Kiscsoport év vége	Ismétlő kiscsoport első félév	Ismétlő kiscsoport év vége	Vizsgált terület
					A tárgyak csoportosításának mutatói
					Szín szerint
					Forma szerint
					Méret szerint
					Hasonlóság-különbözőség szerint
					Időbeli reakciók felismerésének mutatói
					képi szint
					Időrendiség
					beszédszint
					Ok-okozati viszony
					Figyelem jellemző
					Összpontosításra képes
					Rövid ideig figyel
					Csak a játék köti le
					Könnyen elterelhető
					Szétszórt, figyelmetlen
					egyéb
					Motoros felirat verbális visszaadása
					Teljes, pontos visszaadás
					A lényeges mozzanatok visszaadása
					Képtelen elmondani
					Megjegyzés:

A gyermek finommotoros koordinációjának fejlettsége

Óvodába lépéskor	Kiscsoport első félév	Kiscsoport év vége	Ismétlő kiscsoport első félév	Ismétlő kiscsoport év vége	Vizsgált terület
					Részletek feltüntetése
					kusza firka
					van feje
					van lába
					van karja
					van törzse
					van nyaka
					a fej részletei: haj, fül
					az arc részletei: szem, orr, száj
					ruha, ruha részletei
					kéz részletei
					láb részletei
					Arányok: fej, kar, láb X, törzs aránya helytelen
					fej, kar, láb X, törzs aránya helyes
					Dimenzió: a végtagok kétdimenziósak
					többszempontú profil
					Érintkezés: a négy végtag összefügg a törzssel
					a nyak vonala átmegy a fej, a törzs vonalába
					a törzs vonala átmegy a láb vonalába
					Megjegyzés:

A gyermek, nyelvi kifejező képességének fejlettsége

Óvodába lépéskor	Kiscsoport első félév	Kiscsoport év vége	Ismétlő kiscsoport első félév	Ismétlő kiscsoport év vége	Vizsgált terület
					Szókincs
					gazdag, árnyaltan kifejező
					átlagos, szegényes, hiányos
					Elvont kifejezések előfordulása
					gyakran
					néha
					sohasem
					beszédhibás (milyen?)
					Beszédritmus
					folyamatos
					akadozó
					gyors
					lassú
					Képolvasás
					felsorol
					egyszerű cselekvést megnevez
					összefüggéseket felismer
					Szöveg visszaadás
					nem képes visszaadni
					hiányos
					lényeges mozzanatokat
					teljes, pontos
					Megjegyzés:

A gyermek szociális fejlettsége

Óvodába lépéskor	Kiscsoport első félév	Kiscsoport év vége	Ismétlő kiscsoport első félév	Ismétlő kiscsoport év vége	Vizsgált terület
					Kapcsolatteremtés felnőttekkel, társakkal
					kezdeményező
					elfogadó
					visszahúzó
					elutasító
					kezdeményező
					elfogadó
					visszahúzó
					Beilleszkedés a tevékenységbe
					szemlélődő
					magányosan tevékenykedő
					társakhoz sodródó
					bekapcsolódó
					alkalmazkodó
					együttműködő
					kezdeményező
					irányító
					Feladatmegértése, feladattartása
					megérti
					elfogadja
					teljesíti
					nem érti
					érti, de nem teljesíti

					részben teljesíti
					irányítással, segítséggel elvégzi
					önállóan teljesíti
					elmélyült, kitartó
					kapkodó, szétszórt
					Érzelmi élete
					kiegyensúlyozott
					nyugtalan
					erőszakos
					változó hangulatú
					zárkózott
					Megjegyzés:

A gyermek szociális érettsége

Óvodába lépéskor	Kiscsoport első félév	Kiscsoport év vége	Ismétlő kiscsoport első félév	Ismétlő kiscsoport év vége	Vizsgált terület
					Önállósága
					személyi kontaktus nélkül is teljesít
					időnként személyi kontaktust igényel
					állandó személyi kontaktust igényel
					Feladatvégzése
					motivált, jó megoldásra törekvő
					a motiváltság hiánya jellemzi, erőtlen
					tevékenysége elmélyült
					a feladat nem köti le
					kitartó a tevékenységben
					kapkodó, kitartásra nem képes
					Munkatempója
					gyors, dinamikus
					átlagos
					lassú, nehézkes
					könnyen vált át más tevékenységre
					nehezen vált át más tevékenységre
					Válasz a tevékenységek akadályozására
					kivárára képes, toleráns
					feladja

					indulatkitöréssel válaszol
					személyek elleni agresszióval
					regresszióval
					Megjegyzés:

Jogi törvényi dokumentáció:

1. Alapító Okirat
2. Pedagógiai Program
3. Szervezeti és Működési szabályzat
4. Házi rend
5. Intézményi Önértékelési Program Pedagógiai dokumentáció
6. Vezetői program.
7. Éves munkaterv
8. Továbbképzési program
9. Éves beszámoló

A csoportok dokumentumai

1. Csoportnapló
2. Étkezők nyilvántartása
3. gyermekvédelmi, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetről szóló határozatok gyűjteménye
4. Felvételi és mulasztási napló
5. A gyermeki fejlődés nyomon követését szolgáló dokumentumok
6. Gyűjtemények

Csoportnapló kötelező tartalma:

Statisztikák:

1. Csoport névsora és óvodai jel
2. Születési sorrend
3. Életkor szerint
4. Nemek szerint
5. SNI/BTM
6. Tankötelessé válás „6 éves”
7. Tankötelessé válás „7 éves”

Napló elemei:

1. Tanköteles Gyermek Nyilvántartása
2. Logopédiai ellátás
3. Pedagógiai Szakszolgálat
4. Szakértői Bizottság
5. Napirend 09.01-05.31.
6. Napirend 06.01-08.31.
7. Heti rend I. félév
8. Kiemelt feladat
9. Csoportprofil
10. Befogadási terv
11. Befogadási terv reflexiója
12. Szervezési feladatok
13. Hivatalos látogatások
14. Óvó-védő szabályok
15. Tehetséggondozó csoportok
16. SZMK vezetőségi tagjai
17. Egyéni beszélgetés, fogadóóra
18. Szülői értekezlet I. félév
19. Szülői értekezlet II. félév
20. Feljegyzések a csoport életéről

Boldogságóra foglalkozások Óvodánkban a 2023-2024-es nevelési évtől bevezetésre kerül a Jobb Veled a Világ Alapítvány által indított *Boldogságóra program*.

Ez a program, a gyermekek lelki jólétével foglalkozik, valamint a szülők bevonására is lehetőséget ad. Hasznos kiegészítője az óvodai munkánknak, hiszen általa lehetőség nyílik arra, hogy a hagyományos tudásmegosztást, valamint az életben szükséges személyes és szociális kompetenciák fejlesztését összhangba hozzuk. A boldogságórák hozzájárulnak a gyermekeink pozitív lelki fejlődéséhez, érdeklődőbbé, nyitottabbá válnak. Nemcsak a hangulatukat javítja, hanem olyan képességek fejlesztésében segíti őket, melyek hozzájárulnak ahhoz, hogy sikeres és boldog felnőttek legyenek. Kiemelt feladatunk a pozitív énkép kialakítása, a különböző játékos feladatok segítségével a szeretet, magabiztosság, egymásra való odafigyelés, önmagunk és társaink tiszteletének erősítése, derűs, vidám hangulatú mindennapok biztosítása. Ezek a foglalkozások havi egy alkalommal kerülnek megvalósításra, sikeresen beépíthetők az aktuális tevékenységek közé.

A program 10 egymásra épülő témából áll. Minden hónapban más-más téma kerül feldolgozásra játékos tevékenységek megvalósítása közben:

Az egyes témakörök sorrendben:

1. A hála gyakorlása
2. Az optimizmus gyakorlása
3. Társas kapcsolatok ápolása
4. Boldogító jócselekedetek
5. Célok kitűzése és elérése
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömök élvezete
8. A megbocsátás gyakorlása
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

A Boldogságórák alapja a bátorító megerősítő pedagógiai attitűd. A foglalkozásokon helyet kap a relaxáció, feszültségoldás, közös gondolkodás, élmények megosztása játékos feladatokon, meséken keresztül

FECSCKEPART
óvoda és bölcsőde

SPECIÁLIS ELLÁTÁSI ELJÁRÁSREND
I-ES DIABETES MELLITUS (CUKORBETEGSÉG)
ESETÉN,
DIABÉTESZES GYERMEK AZ ÓVODÁBAN

Készült 2022. 11. 30.

Jogszabályi háttér

- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- Oktatási Jogok Biztosának Hivatala 2009-es jelentése
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.)
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. számú törvény (Eütv.)
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 2021. évi XC. törvény Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről

Bevezető

Az 1-es típusú cukorbetegség a hasnyálmirigy inzulintermelő sejtjeinek pusztulásával járó autoimmun betegség, amelyben a szervezet a számára szükséges inzulin pótlását külső forrásból igényli. A diabétesz egyfajta anyagcsere-betegség, élethosszig tartó, folyamatos ellátást igénylő állapot, amely akár már csecsemőkorban is diagnosztizálásra kerülhet, így az érintett életét már kisgyermek korában is alapvetően befolyásolhatja. Mivel a gyermekek nem önállók, a cukorbetegségük ellátása a szüleik és az őket gondozók közvetlen napi feladata. Amikor bekerülnek a köznevelési-közüktatási rendszerbe, ellátásukhoz az intézményekben eltöltött időben az ottani dolgozók aktív részvétele is szükséges.

1-es típusú diabéteszsel élő gyermekek kötelező óvodai ellátása 2021.szeptember 1-től

Mivel az anyagcsere-betegség a gyermek értelmi és szellemi képességeire nincs hatással, így erre vonatkozó sajátos, vagy speciális nevelést nem igényel. A diabéteszes gyermekekre az óvodai ellátás tekintetében ugyanazok a törvények és jogszabályok vonatkoznak, mint nem diabéteszes társaikra.

Bár a diabéteszes gyermekekre kimondottan külön szabályozás nem létezik, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebktv.) 8. § h. pontja értelmében egy személy egészségi állapota védett tulajdonságnak minősül és a védett tulajdonság miatti kedvezőtlenebb bánásmód kimeríti a közvetlen hátrányos megkülönböztetés tényállását.

A diabéteszes gyermekek nem sajátos nevelési igényű, hanem sajátos ellátást igénylő gyermekek, vagyis a mindennapi ellátási igényük különbözik egészséges társaiktól, nevelési igényükben nincs eltérés. A cukorbeteg gyermekek a diagnózis felállításakor kapnak egy

igazolást a tartós betegségről, amely igazolást később a hivatalos eljárások folyamán (óvodai, iskolai beiratkozás, családtámogatási ellátások igénylése stb.) használnak.

Az Oktatási Jogok Biztosának Hivatala 2009-es jelentésének közoktatási fejezetében közölt álláspontja szerint: „...az egészségügyi problémákkal küszködő gyermekek, illetve tanulók óvodai, iskolai ellátása járhat a pedagógusok számára olyan többletfeladatokkal, amelyekről a gyermekek egészségi állapotának megőrzése érdekében kötelesek gondoskodni.”

Ennek alapján a köznevelési intézmény a diabéteszes gyermekkel járó többletfeladatok okán nem utasíthatja el a gyermek felvételét.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 41. §-a szerint a gyermekek napközbeni ellátásaként életkoruknak megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését meg kell szervezni. A Gyvt. 151. §-a értelmében a gyermekétkeztetés szabályait kell alkalmazni az óvodában nyújtott étkeztetésre is. Ezek alapján tehát, ha az óvoda biztosítja minden gyermek számára az étkeztetést, akkor a cukorbetegsége és élelmiszerallergiára hivatkozva azt nem tagadhatja meg, és biztosítani kell a speciális étrend szerinti ellátást is.

A pedagógusok szakképesítésük alapján, illetve az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. számú törvényből megállapíthatóan nem kötelezhetők egészségügyi ellátás nyújtására, illetve az ezzel kapcsolatos döntések felelősségének átvállalására. Azonban a 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet szabályozza, hogy az iskola-egészségügyi ellátást valamennyi nevelési-oktatási intézményre kiterjesztve kell megszervezni, így a nevelési intézmény, vagy annak fenntartója köteles gondoskodni a megfelelő szakszemélyzet biztosításával az egyenlő bánásmód biztosítását. Az Eütv. 42. § (2) bekezdés a) pontja az ifjúság-egészségügyi gondozás feladatául szabja többek között a krónikus megbetegedésben szenvedők egészséges közösségekbe történő beilleszkedésének elősegítését.

A gyermek nem szenvedhet semmilyen hátrányos megkülönböztetést annak kapcsán, hogy diabéteszes. A nevelési, oktatási intézménynek kötelessége felvenni a cukorbeteg gyermeket és állapotának, személyes adottságának megfelelően – az erre hivatott szakszemélyzet biztosításával – megkülönböztetett ellátásban részesítenie, és e tekintetben semmilyen diszkriminációt nem alkalmazhat. Mivel a cukorbeteg gyermekek egészséges kortársközösségbe való integrációját a betegség nem akadályozza, a diabétesz miatti szegregáció akár a szükségtelen betegségtudat kialakulását is maga után vonhatja.

1-es típusú diabétesz:

Az 1-es típusú diabétesz általában genetikai okokra vezethető vissza.

Gyermeckori diabétesz tünetei

A gyermekekben jelentkező cukorbetegség tünetei is hasonlóak a felnőttkorban jelentkezőhöz, általában a tünetek specifikussága miatt könnyen felismerhető a diabétesz.

Cukorbetegség fő tünetei:

- szomjúság érzet
- fokozott vizeletürítés
- nehéz sebgyógyulás
- fogyás, ennek ellenére nagy étvágy, állandó éhségérzet
- acetonos lehelet

Gyerekkori diabétesz kezelése

A gyermeckori cukorbetegség terápiája nagyban függ a diabétesz típusától. Az 1-es típusú diabétesz esetén a gyermek kezelőorvosa által meghatározott inzulinterápiára van szükség.

A gyermeckori cukorbetegség kezelésében három pillért állapítunk meg:

1. inzulinterápia
2. étrendi kezelés
3. helyes életmód

- A kezelés módját mindig diabetológus szakorvos állapítja meg, ami függ a diabétesz típusától, a gyermek vércukorszintjétől is.
- 1-es típusú cukorbetegség esetén elengedhetetlen az inzulinterápia, mert ebben az esetben a páciens hasnyálmirigye nem termel inzulint, így azt külső forrásból kell bevinni az erre kialakított inzulinadagoló pen segítségével, vagy inzulinpumpával (a kezelőorvos által előírt).
- 1-es típusú cukorbetegség kezelésének szerves része az diéta, azaz a táplálkozási szokások megváltoztatása, a natív cukormentes étrend, illetve számolni kell az inzulinadaghoz kimért napi szénhidrát mennyiségét.
- A diétás étrend biztosításáról diétás szakács gondoskodik.
- Az 1-es típusú diabéteszes gyermekek kezelésében rendszeres vércukor ellenőrzés, étkezések előtt és azokat követően is érdemes ellenőrizni a vér cukorkoncentrációját.

Helyes étrend:

- Kerülni kell a hozzáadott cukrot tartalmazó ételeket.
- Törekni kell a napjában többszöri zöldség és gyümölcs fogyasztására.
- A teljes kiőrlésű gabonák fogyasztása a fehér lisztből készületekkel szemben.
- Az elegendő folyadék elfogyasztása sem.

Tartós normál vércukorszintre kell törekedni, a szövődemények kivédése érdekében!

Céltartomány:

- éhgyomorral elfogadható vércukor érték 4,0-6,5 mmol/l közötti,
- étkezés után 90-120 perccel 6,0-8,0 mmol/l közötti.

Szisztematikus szakmai irányelv

1. Vércukor önellenőrzés/ ellenőrzése

- ujjbegyes kapilláris vércukormeghatározás – mindig eszköz segítségével történik
 - A vércukorszint mérés lépései:
 - Kézmosás meleg, szappanos vízzel, kéz törölés szárazra egy tiszta törölközővel.
 - Tiszta lándzsát helyezése az ujjszűrő eszközbe. Az ujjszűrő eszköz tárolja és pozicionálja a lándzsát, illetve kontrollálja a szűrés mélységét.
 - Egy tesztcsík kivétele a dobozából, majd a doboz fedelének azonnali lezárása, hogy ne kerüljön szennyeződés a tesztcsíkok közé.
 - A vércukorszintmérő előkészítése a használati útmutatóban leírtak alapján.
 - Az ujjhegy megszúrása a lándzsával.
 - Az összegyűlt vér cseppentése a tesztcsík megfelelő részére úgy, hogy a vércsepp lefedje a teljes tesztnyílást.
 - Egy tiszta vattapamacs nyomása a megszúrt sebre és a vérzést elállítása.
 - A legtöbb vércukorszintmérő készülék néhány másodpercen belül elvégzi a vérminta elemzését, ezt követően az eredmény leolvasása.
- A mért értékek feljegyezése egy vércukornaplóba. A kapott értékek mellett a mérés pontos időpontjának feljegyezése, a mérés körülményeit (pl. étkezés előtt, vagy után,

fizikai aktivitás után, stb.), lehetőség szerint az elfogyasztott szénhidrát mennyiséget és bevett gyógyszert, az esetleges panaszokat.

- szöveti glukózmonitorozás- az eszközt a szövetek közé építik be, ahonnan jeleket küld egy vevőkészülékre, app segítségével telefonon értesíti a meghatározott értéket.

2. Vércukor érték alapján eldönteni az inzulinkezelést, vagy táplálkozási terápia alkalmazását.

A beteg napi inzulin és szénhidrát bevitelének pontos meghatározását orvos és dietetikus állítja össze, meghatározott időintervallumokban. Ezen felül a vércukor ingadozása alapján kell beavatkozni.

2/1. Inzulinkezelés

- célja a vércukor szintet a céltartományban tartani, ezáltal megelőzni/késleltetni a szövődmények kialakulását.
- Az inzulint bőr alá, egy előre töltött adagoló tollal „pen” -el visszük be.
- Az inzulin adagolásának módját mindig megelőzi az egyénre szabott edukáció és a „pen” használatának elsajátítása (pl. felrázni az inzulint vagy nem), szükség esetén tű és „patron” cserével.
- Javasolt beadási helyek: comb, felkar, hasfal, fartájék.
- Az inzulin beadásának helyét rendszerint változtatni kell!
- Az inzulin felszívódását befolyásolja az izommunka.
- Az inzulin „pen” terápiát felválthatja az inzulinpumpa behelyezése.
- Az inzulint mindig az előírásoknak megfelelően tároljuk (szobahőmérsékleten a már használatban levőt, míg hűtőben a patront).

2/2. Táplálkozási terápia – a diéta a gondozás egyik alappillére.

Alapelvei a következők:

- Megfelelő energia- és táplálékbevitel a mindenkori anyagcsere-szükséglet, illetve az étvágy kielégítéséhez, az optimális növekedés és fejlődés biztosítása mellett.
- A diétának minden esetben egyénre szabottnak kell lennie!
- Hosszú távon alacsony glikémiás indexű szénhidrátok bevitele szükséges, kivételt képez, amikor alacsony vércukorértéket mértünk, ekkor a gyors felszívódású szénhidrátokat kell előnybe részesíteni - pl. tej és minden olyan termék, melyben cukor, fehér liszt van
- 1-es típusú diabéteszsel élő gyermekek ellátásának speciális eljárásrendje
- A diabeteszes gyermeknél mindig legyen egy sürgősségi készlet!
- A nevelőtestület és az alkalmazotti közösség minden tagja, a társak az életkori sajátosság szintjén tudjanak a betegségről!

- Az alkalmazotti közösség azért kiemelt fontosságú, mert a gyermek akár a mosdóhelyiségben is rosszul lehet, ahol adott esetben a munkatársak látják meg a helyzetet és értesítik az illetékes kollegát.
- Hasonlóan a gyermekközösségek is kellő empátiára neveléssel észlelhetnek rendellenes egészségi állapotot.
- Ami a cukorbeteg gyermek biztonságos ellátásához szükséges: vércukormérés, hypoglikémia felismerése és ellátása.
- A gyermek szakszerű ellátásán túl a szülő a 328/2011. kormányrendelet szerint igényelheti a diétás étrend biztosítását.
- Szülői kérelem benyújtása mellékelt szakorvosi javaslattal.
- Szülői nyilatkozat diétás étrend biztosításáról.
- A gyermek csoporthoz rendelése megfelelő szakember jelenlétével.
- Diétás étrend biztosítása szülői nyilatkozat alapján.
- A gyermek rendszeres vércukorszint mérése szakorvosi előírás szerint.
- Az ellátáshoz szükséges eszközök, gyógyszerek megfelelő tárolása.
- Az előírt időközönként szükséges mennyiségű inzulin beadása.
- Megfelelő, előírás szerinti időben történő étkezés biztosítása.
- Kapcsolattartás, együttműködés a szülővel, szakemberekkel.

A diabétesz során jelentkező kellemetlen (rosszullét) állapotok, annak kezelése Hipoglikémia (vércukorszint leesés):

- A túl sok inzulin, vagy kevés szénhidrát hatására.
- A sokáig tartó testmozgás miatt alakulhat ki.

Az 1-es típusú cukorbetegéknél nagyobb eséllyel lép fel hipoglikémia, ami kezeletlenül akár igen veszélyessé is válhat. Ilyen rosszullét több okból alakulhat ki.

- Ha a gyermek az inzulin beadása után nem étkezett.
- A gyermek későn étkezett.
- Túl sok inzulint kapott kimerítő testmozgás után.
- Rossz helyre, pl. izomba kapta az inzulint, ahonnan gyorsabban szívódik az fel.

Bizonyos gyógyszert (sulfanilurea) kapó gyermekeknél a Glukagon beadása tilos!

Helyes inzulinadagokkal és étkezéssel a veszély lecsökkenthető.

Milyen problémák fordulhatnak elő:

- A gyerek rosszul érzi magát – mérjük meg a vércukrát, hogy lássuk, a rosszullét a cukorszint változásával van-e összefüggésben. Ha igen, azaz a vércukor túl alacsony (4 mmol/l alatti), vagy túl magas (14 mmol/l feletti) szintje vezetett a rosszulléhoz, az alábbiak szerint kell eljárni.

Hipoglikémia tünetei:

- rosszullét,
- heves szívdobogás,
- szédülés,
- remegés,
- sápadtság,
- izzadás,
- látászavar,
- beszédzavar,
- gyengeség
- éhségérzet
- hányinger, hányás

Hipoglikémia esetén az eljárásrend

A hipoglikémia azonnali kezelést igényel, mert a cukorbeteg gyermek rosszul lehet.

- 3,9 mmol/l-es vércukorszint (már 4 mmol/l-nél kezdjük meg a kezelést)

Mit adjunk:

- 0,3 gramm/testsúly kg gyorsan felszívódó szénhidrátot, óvodás gyermek esetében: 1 dl tej, fél dl gyümölcslé + szükség esetén 10-15 g lassan felszívódó szénhidrát (1-2 db keksz).

A hipoglikémia ellátását követően a vércukor szintet 15 perc múlva ellenőrizni kell (vissza kell mérni, vagy szenzorral ellenőrizni), és elégtelen vércukor emelkedés esetén a szénhidrát bevitelt ismételni kell.

A cél:

Minél gyorsabban történjen meg a vércukorszint emelés, ugyanis, ha nem javul, akkor eszméletvesztés, rángógörcs is felléphet. Előfordul, hogy hirtelen alakul ki a tudatzavar. Ilyenkor, ha még eszméleténél van a gyermek, és nyelni tud, nekünk kell megetetni, vagy feloldva megitatni a szőlőcukrot a beteggel. A szőlőcukor már a szájból elkezd felszívódni. Ezt követően kekszet, vagy rostos levet, ill. tejet itathatunk, hogy az ezekben található összetett szénhidrátok lassabban, de emeljék a vércukorszintet.

Az eszméletlen gyermeknek biztosítani kell

- Mielőbb a szabad légutat.
- Stabil oldalfektetésbe vagy, az oldalára, vagy a hasára kell fektetni, hogy az esetleges légúti akadály (pl. nyál) könnyen tudjon távozni, pl. kifolyni a szájüregből.
- **Az eszméletlen, vagy görcsölő gyermeknek a nála levő Glukagon injekciót kell beadni, ha azt kaphatja (a szülő felelős ennek biztosításáról).**
- 25 kg alatt fél adagot, azaz 0,5 mg-ot, 25 kg felett teljes adagot, azaz 1 mg-ot.
- A fecskendőben elő van készítve az oldószer, mellette van a hatóanyagot tartalmazó porampulla. Ennek a műanyag kupakját kell lepattintani, majd az oldószert a gumidugót átszúrva hozzáfecskendezni. Ilyenkor a por feloldódik. Ekkor vissza kell szívni az oldatot a fecskendőbe. Azt légteleníteni kell úgy, hogy a tűt felfelé tartva kinyomjuk belőle a levegőt, majd a test bármelyik izmába szúrva beadjuk a betegnek. Az injekció után a tudat elkezd kitisztulni.
- Amint a gyerek magához tér, először gyorsan, majd lassan felszívódó szénhidrátot kell adni neki.
- Súlyos hipoglikémia esetén nasalis glucagon (Baqsimi) is használható: https://www.ema.europa.eu/en/documents/product-information/baqsimi-eparproduct-information_hu.pdf
- **A gyermeket egyedül hagyni nem szabad!**
- **A mentőszolgálatot minden eszméletvesztéssel járó hipoglikémia esetén értesíteni kell!**
- **Eszméletlen beteget megitatni, vagy megetetni tilos!**

Hiperglikémia (tartósan magas vércukorszint)

Egyes esetekben a hipoglikémia ellentéte is előfordulhat, amit hiperglikémiának nevezünk. Ebben az esetben a gyermek vércukorszintje tartósan magas lesz, ez főleg 1-es típusú diabéteszben fordul elő, inzulin hiányában.

Ennek veszélye:

A ketoacidózis kialakulása, amely azt jelenti, hogy a szervezet a zsíradék raktárak bontásából próbálja fedezni a szükséges energiát, toxikus hatású ketontestek keletkeznek.

A ketoacidózis fő tünete

- az acetonos lehelet,
- a hányinger,
- hasfájás,
- szapora, mély légzés is.

A szenzorral mért értéket vércukorméréssel kell megerősíteni. Gondoskodjunk a bő folyadékbevitelről, és konzultáljuk a gyerek szüleivel, esetleges plusz inzulin (korrekció) adásáról.

Inzulinpumpás gyereknel a korrekcióra nem reagáló magas vércukor kanül hibára utal. Ilyenkor gyors kanül cserére van szükség. Ha ez nem kivitelezhető, pen-nel kell 1-2 egység inzulint beadni, szülővel egyeztetve.

A hiperglikémia azonnali ellátást igényel, kezelése kórházakban történik! Ez a folyamat nem egyik pillanatról a másikra következik be, tehát, ha az elején beavatkozunk, a beteg nem kerül súlyos állapotba. Megelőzése a normális inzulin-cukor bevitelével lehetséges.

A cukorbeteg gyermeknek minden esetben be kell adni az inzulint és be kell tartani az előírt diétát!

Ha a gyerek belázasodik

- A szülőket kell értesíteni, akik jönnek a gyerekért.
- A lázat azonban addig is csillapítani kell.
- Lázas megbetegedés idején a gyermek igyon bőségesen, kerülni kell a zsírok fogyasztását, de a normális szénhidrátbevitelt biztosítani kell.
- Az inzulin beadása elengedhetetlen.
- A szénhidrátbevitel ilyenkor pl. gyümölcslevek formájában is történhet.

Ha a gyerek hány

- A hányás diabéteszben veszélyes, a szülőket azonnal értesíteni kell!
- A második hányás után a gyermeket kórházba kell vinni.

- Ha a szülők nem elérhetők, a gyereket mentővel kell kórházba vitetni.
- **Kórházi kezelés szükséges**, ahol infúzió segítségével tartják fenn a szervezet egyensúlyi állapotát.

Az intézményvezető feladata 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek felvétele esetén

- A nevelési-oktatási intézményvezetője az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek részére abban az időtartamban, amikor az óvoda felügyelete alatt áll, az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján speciális ellátást biztosít.
- Biztosítani kell, hogy az érintettek – akár orvosok, egészségügyi dolgozók, diabéteszsel foglalkozó szakemberek, civil szervezetek bevonásával is – minél szélesebb körben tájékoztatást kapjanak azokról a teendőkről, amelyeket a gyermekkel kapcsolatban meg kell tenniük. Mindez pedig kijelöli az intézményvezető problémával kapcsolatos felelősségének határait is.

A nevelési-oktatási intézmény vezetője a feladat ellátását

- Olyan pedagógus, vagy legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy útján biztosítja, aki az OH által szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésén vett részt és aki a speciális ellátásban való részvételt vállalja, vagy
- háziorvos, vagy az óvoda védőnőjének útján biztosítja.
- A diabéteszes tanulók megfelelő ellátását biztosító személyek: Dr. Bella Gábor - gyermekorvos, Budainé Villányi Anita – védőnő.

Az intézmény vezetője a pedagógus, vagy érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottja számára előírhatja

- a vércukorszint szükség szerinti mérését,
- szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadását.

A gyermek szülőjének, vagy más törvényes képviselőjének kérelmezni kell az ellátást. A szülő, más törvényes képviselő kérelmét az Eütv. 15. § (5) bekezdésével összhangban megtett

formában nyújthatja be. Az intézmény vezetője az e § szerinti esetkörben egy esetleges rosszullét esetén az Eütv.-vel összhangban álló speciális ellátási eljárásrend szerint jár el. Az intézménynek az ellátást a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján kell biztosítani.

- A pedagógus kötelessége
- A tanév elején egyeztet a szülőkkel/gondviselővel a cukorbetegség ellátási tervét.
- Egyeztet a szülőkkel a gyermek napirendjéről.
- Ellenőrzi a szülők/gondviselők elérhetőségét.
- Megállapodnak arról, hogy milyen esetben kell értesíteni a szülőket/gondviselőket.
- Segíti a cukorbeteg gyermeket az óvodában.
- Lehetővé teszi, hogy a megbeszélrt időben megmérhesse a gyermek a vércukorszintjét, szükség esetén segítséget nyújt ebben.
- Lehetővé teszi, hogy a gyermek biztonságos helyen adhassa be az inzulinját, szükség esetén segítséget nyújt ebben.
- Felismeri az alacsony és a magas vércukorszint jeleit és tüneteit.
- Megtanulja, mit kell tenni a gyermekkel, ha alacsony, vagy ha magas a vércukorszintje.
- Gondoskodik arról, hogy az alacsony vércukorszintű gyermeket mindig felügyelje valaki, ne maradjon egyedül.
- Szabad hozzáférést biztosít vízhez és a mosdóhoz.
- Szükség esetén ehessen, akár foglalkozás közben is.

Gyermek teendői

- Szól az óvodapedagógusnak, ha leesik vagy felmegy a vércukra.
- Szól az óvodapedagógusnak, ha rosszul érzi magát.
- Amennyiben képes rá, (szükség esetén segítséggel) elvégzi a vércukormérést és beadja magának az inzulint a kezelési tervnek megfelelően.
- Magával viszi a cukorbeteg-felszerelését az óvodába.
- Van nála gyorsan felszívódó szénhidrát arra az esetre, ha leesne a vércukorszintje.
- Szülői felelősség
- Tájékoztassa az óvodát, hogy gyermeke 1-es típusú cukorbeteg.
- Adjon meg konkrét információkat gyermekéről.

- Működjön együtt az iskola személyzetével annak meghatározásában, hogy a vérvizsgálatokra mikor és hol kerüljön sor.
- Egyértelműen engedélyezze (szóban és írásban) az óvoda dolgozói számára, hogy szükség esetén azonnal hívassák a segélyhívó számot.
- Egyértelműen engedélyezze (szóban és írásban) az óvoda kiképzett dolgozója számára, hogy szükség esetén gyermekének külön kérés nélkül beadhassa a glukagon-injekciót.
- Egyértelműen engedélyezze (szóban és írásban) hogy az óvoda szükség esetén megoszthassa a gyermeke egészségügyi állapotával kapcsolatos információkat az illetékes személyekkel.
- Több sürgősségi kapcsolattartó személy adatainak megadása.
- Mindenképpen tájékoztassa az óvoda személyzetét a gyermeke állapotában, illetve kezelésében bekövetkező változásokról, ha változik az ellátási terv.
- Biztosítson minden szükséges felszerelést, kelléket, a vércukor rendezéséhez szükséges harapnivalókat.
- Beszélje meg gyermeke függetlenségének szintjét a vérvizsgálat, mint az inzulininjekció/inzulinpumpa kezelésében az óvodai személyzettel.
- Megadja a gyermek étkezési rendjét.

Az óvodai készlet a következőket tartalmazhatja:

- gyermeke inzulinját tartalmazó injekciós tüvegek
- fecskendők
- második vércukorszintmérő az óvodai használatra (beleértve az elemeket és a tesztcsíkokat)
- egy, vagy több glukagon készlet (évente meg kell újítani ahogy lejárnak)
- glükóztabletta, gyümölcslé, vagy más gyorsan felszívódó cukor (szőlőcukor tabletta, glükózzselé)
- fehérjét tartalmazó rágcálnivalók
- egy mini szénhidrát-számláló táblázat

Világosan magyarázza el gyermekének, hogy kihez kell fordulnia óvodában, ha rosszul érzi magát!

Ha a nap folyamán többszöri mérésre is sor kerül, az eredmény ismeretében meg kell engedni/meg kell tenni a szükséges beavatkozásokat.

Az inzulin beadásakor keletkező **veszélyes hulladék** külön elhelyezést igényel.

Az érintett diabéteszes gyermek diabéteszes adatlappal rendelkezik, ahol feltüntetésre kerülnek a gyermek személyes adatai, a betegségével összefüggő információk, gyógyszerérzékenysége, alkalmazott terápiája, rosszulletei, gondviselő elérhetőségei, kezelőorvos és annak elérhetősége. Az adatlap mindenki számára elérhető, aki kapcsolatban van a gyermekkel.

Diabétesz ellátási pótlék

- 2021.szeptember 1-től a cukorbeteg gyermekek ellátásában résztvevő munkatársakat diabétesz ellátási pótlék illeti meg. Nkt. 65.§ (3.a) - A 62. § (1c) bekezdés a) pontja szerinti foglalkoztatott, aki a 62. § (1b) bekezdésében meghatározott feladatot látja el, a 8. mellékletben meghatározott 17 %-os diabétesz ellátási pótlékra jogosult. A diabétesz ellátási pótlék alapja – a feladatot ellátó foglalkoztatott besorolásától függetlenül – a mesterfokozathoz kapcsolódó illetményalap.
- Ha a nevelési-oktatási intézménnyel - feladatellátási helyenként vizsgálva - 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek óvodai jogviszonyban áll, akkor **egy fő**, feladatellátási helyenként **minden öt** ilyen gyermek után további egy-egy fő alkalmazott vehető figyelembe. (2021. évi XC. törvény Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 8. melléklete alapján).

DIABÉTESZES ADATLAP

GYERMEK NEVE:	
SZÜLŐ/GONDVISELŐ NEVE, ELÉRHETŐSÉGE:	
SZÜLŐ/GONDVISELŐ NEVE, ELÉRHETŐSÉGE:	
SZÜLŐ ELÉRHETETLENSÉGE ESETÉN ÉRTESÍTENDŐ SZEMÉLY NEVE, ELÉRHETŐSÉGE:	
GYERMEK KEZELŐORVOSÁNAK NEVE, ELÉRHETŐSÉGE:	
GYERMEK VÉDŐNŐJÉNEK NEVE, ELÉRHETŐSÉGE:	
A GYERMEK TÜNETEI ALACSONY VÉRCUKORSZINT ESETÉN:	
A GYERMEK TÜNETEI MAGASVÉRCUKORSZINT ESETÉN:	
MILYEN ESETBEN KÉRI A SZÜLŐ AZ ISKOLA ÉRTESÍTÉSÉT	rosszullét nem tervezett, időben csúsztatott, módosított vagy kimaradt étkezés nem tervezett, időben csúsztatott, módosított vagy kimaradt testmozgás egyéb:
MIRE KELL ÜGYELNI:	Étkezéskor:
	Mozgásos tevékenység alatt:
	Inzulinadáskor:
A GYERMEK ÖNÁLLÓAN TUD:	
A GYERMEK PEDAGÓGUSI SEGÍTSÉGGEL TUD:	
A GYERMEK NEM KÉPES ÖNÁLLÓAN:	
VÁLTOZÁSOK A GYERMEK ELÁTÁSÁBAN:	
PROBLÉMA ESETÉN A GYERMEK ELLÁTÁSÁT VÉGZŐ PEDAGÓGUS NEVE:	

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Készítette: Kovácsné Halász Éva intézményvezető

Fonyód, 2022. 11.23.

Ph. Kovácsné Halász Éva

Kovácsné Halász Éva

Egyetértést gyakorlók és véleményt nyilvánítók nevében:

Fonyód, 2022. 11.24.

Guth Kovács Viktória

Szülői szervezet képviselőjének aláírása

Guth – Kovács Viktória

2022/2023. (3.) sz. nevelőtestületi határozat

” A Fecskepart Óvoda és Bölcsőde nevelőtestülete az intézmény Pedagógiai Programját jegyzőkönyvben foglaltak szerint módosítások nélkül, a szülők véleményének és javaslatának meghallgatásával együtt elfogadja, az abban foglaltakkal egyetért, megvalósítását magára nézve a magas elvárások szintjén kötelezőnek tekinti.”

Fonyód, 2022. 11.30.

Vajóczki Katalin

Nevelőtestület képviselőjének aláírása

Vajóczki Katalin

Fonyód Város Képviselő-testület hatáskörében jóváhagyta.....sz határozatával.

Ph

Fonyód Város Polgármestere
Hidvégi József

JEGYZŐKÖNYV

Iktatószám: 237/2022

Készült: A Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Szülői Szervezet ülésén

Helye: Fonyód, Fő u. 25.

Ideje: 2022.11.24. 16:30 óra

Jelen vannak: SZM tagjai a mellékelt jelenléti ív alapján

Kovácsné Halász Éva - intézményvezető

Molnárné Péterfai Andrea - óvodatitkár

Molnár Andrea - munkaközösségvezető

Jegyzőkönyvvezető: Molnárné Péterfai Andrea

Napirendi pont:

I. Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Program módosításának elfogadása

Előadó: Intézményvezető

II. Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Szervezeti és Működési Szabályzat módosításának elfogadása

Előadó: Intézményvezető

Kovácsné Halász Éva: Köszönti a megjelenteket. Megállapítja hogy a SZM szervezet határozatképes majd ismerteti a napirendi pontokat.

I. Napirend

Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Program módosításának elfogadása

Kovácsné Halász Éva: Ismerteti a dokumentumban foglaltakat. Kéri, hogy akinek kérdése, kiegészítése, hozzászólása van, az mondja el azt.

Kérdés, hozzászólás nem volt.

A Fecskepart Óvoda és Bölcsőde a SZM tagjai 5 igen szavazattal a következő határozatot hozta:

5/2022. (XI.23.) sz. Fecskepart Óvoda és Bölcsőde SZM határozata:

Fecskepart Óvoda és Bölcsőde SZM szervezete a Pedagógiai Program módosítását elfogadták.

Felelős: Intézményvezető

Határidő: Azonnal

II. Napirendi

Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Szervezeti és Működési Szabályzat elfogadása

Kovácsné Halász Éva: Ismerteti az SZMSZ -ben foglaltakat. Kéri, hogy akinek kérdése, kiegészítése, hozzászólása van, az mondja el azt.

Kérdés hozzászólás nem volt.

A Fecskepart Óvoda és Bölcsőde SZM tagság 5 igen szavazattal a következő határozatot hozta:

6/2022. (XI.23.) sz. Fecskepart Óvoda és Bölcsőde SZM határozata:

Fecskepart Óvoda és Bölcsőde SZM szervezete a Szervezeti és Működési Szabályzat módosítását elfogadta.

Felelős: Intézményvezető

Határidő: Azonnal

.....
Molnár Péterfai Andrea

Molnárné Péterfai Andrea
Jegyzőkönyvvezető

.....
Molnár Andrea

Molnár Andrea
Jegyzőkönyv hitelesítő

.....
Kovácsné Halász Éva

Kovácsné Halász Éva
Intézményvezető

Kovácsné Halász Éva

FECsképart
óvoda és bölcsőde

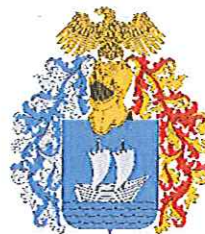
FECSCKEPART ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

8640 Fonyód, Fő utca 25

OM azonosító: 202376

Tel: 85/560-322; 06/ 20-380-4378

E-mail: fonyod@ovoda.hu

JELENLÉTI ÍV

Fonyód, 2022. 11. 24.

[illegible]

JEGYZŐKÖNYV

Iktatószám: 238/2022

Készült: A Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Nevelőtestületi ülésén

Helye: Fonyód, Fő u. 25.

Idője: 2022.11.30. 13:00 óra

Jelen vannak: Nevelőtestület tagjai a mellékelt jelenléti ív alapján.

Igazoltan távol: Matuczáné Tuli Mária

Madarászné Proity Marianna

Némethné Fodor Zsuzsanna

Jegyzőkönyvvezető: Molnárné Péterfai Andrea

Napirendi pont:

I. Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Program módosításának elfogadása

Előadó: Intézményvezető

II. Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Szervezeti és Működési Szabályzat módosításának elfogadása

Előadó: Intézményvezető

Kovácsné Halász Éva: Köszönti a megjelenteket. Megállapítja hogy a Nevelőtestület határozatképes majd ismerteti a napirendi pontokat.

I. Napirend

Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Program módosításának elfogadása

Kovácsné Halász Éva: Ismerteti a Program Módosításában foglaltakat. Kéri, hogy akinek kérdése, kiegészítése, hozzászólása van, az mondja el azt.

Kérdés, hozzászólás nem volt.

A Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Nevelőtestülete 15 igen szavazattal a következő határozatot hozta:

5/2022. (XI.30.) sz. Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Nevelőtestületének határozata:

Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Nevelőtestülete a Pedagógiai Program módosításában foglaltakat változtatás nélkül elfogadta.

Felelős: Intézményvezető

Határidő: Azonnal

II. Napirendi

Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Szervezeti és Működési Szabályzat elfogadása

Kovácsné Halász Éva: Ismerteti Szervezeti és Működési Szabályzat módosításában foglaltakat. Kéri, hogy akinek kérdése, kiegészítése, hozzászólása van, az mondja el azt.

Kérdés hozzászólás nem volt.

A Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Nevelőtestülete 15 igen szavazattal a következő határozatot hozta:

6/2022. (XI.30.) sz. Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Nevelőtestületének határozata:

Fecskepart Óvoda és Bölcsőde Nevelőtestülete **Szervezeti és Működési Szabályzat módosításában foglaltakat változtatás nélkül** elfogadta.

Felelős: Intézményvezető

Határidő: Azonnal

Molnárné Péterfai Andrea
Jegyzőkönyvvezető

Molnár Andrea
Jegyzőkönyv hitelesítő

Kovácsné Halász Éva
Intézményvezető

FECSCKEPART
óvoda és bölcsőde

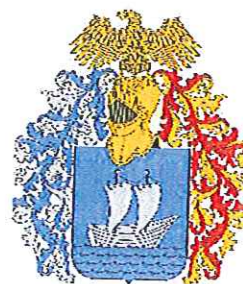
FECSCKEPART ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

8640 Fonyód, Fő utca 25.

OM azonosító: 202376

Tel: 85/560-322; 06/ 20-380-4378

E-mail: ovoda@fonyod.hu

JELENLÉTI ÍV

Készült: A Fecskepart Óvoda és Bölcsőde 2022.11.30-i ülésén SZMSZ módosítás elfogadása tárgyában.

KÉRI ADRIENN

Kéri Adrienn

VÁJÓCZKI KATALIN

Vajócski Katalin

HUBER LILIA

Huber Livia

BAKÓ-BALOGH SZILVIA

Bakó-Balogh Szilvia

MOLNÁR ANDREA

Molnár

BERTA NOÉMI VIKTÓRIA

Berta Noémi Viktória

PÉTERNÉ KÖCSKI HÓNIKÁ

Peterné Köski Hónika

KALNAR ÁGNES

Kalnár Ágnes

ZÁNHÉGYI BARBARA

Zánhegyi Barbara

CZANKA DÓRA ANNA

Czanka Dóra Anna

PÁL BOGLÁRKA

Pál Boglárka

GAÁL JLDIKÓ

Gál Jldikó

MIHALECZ ZSÓFIA

Mihalecz Zsófia

KOVÁCSNÉ HALÁSZ ÉVA

Kovácsné Halász Éva

MOLNÁRNÉ PÉTERFAL ANDREA

Molnár Péterfal Andrea